

**BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING
BEGROTINGSUITVOERING 2021**

BINNENLANDS BESTUUR, STEDENBELEID EN AUDIT LOKALE BESTUREN

ONTWERP

Bart Somers,
Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken,
Inburgering en Gelijke Kansen

I. INHOUDSTAFEL

Inhoud

I. INHOUDSTAFEL.....	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	4
III. SAMENVATTING.....	4
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	7
1. Transversale en horizontale beleidsplannen	7
a. Vlaams Energie- en Klimaatplan.....	7
b. Luchtbeleidsplan	7
c. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding	7
V. BELEIDSVELD BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID.....	8
1. ISE BINNENLANDS BESTUUR.....	8
1.1. Relancemaatregelen en ondersteuning lokale besturen in het kader van de COVID-19-pandemie.....	8
1.1.1. Fietspaden	8
1.1.2. Gemeente zonder gemeentehuis	8
1.1.3. Zomerscholen.....	9
1.2. SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant.....	10
OD 1.1 We zetten in op regiovorming van onderuit.....	10
OD 1.2 We vereenvoudigen het scala aan verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen.....	11
1.3. SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie	11
OD 2.1 We zorgen voor meer autonomie en beleidsvrijheid voor gemeenten.....	11
OD 2.2 We stimuleren fusies van gemeenten	11
OD 2.3 We verbeteren de organieke regelgeving en versterken daarbij de gemeenteraad.....	13
OD 2.4 We maken een nieuwe minimale rechtspositieregeling die lokale besturen toelaat een modern personeelsbeleid te voeren	13
OD 2.5 We verfijnen verder het ondersteuningsaanbod ten aanzien van de lokale besturen.....	13
1.4. SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie.....	14
OD 3.1 We moderniseren de regels van de lokale democratie.....	14
OD 3.2 We organiseren de lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2024	14
OD 3.3 We herwaarderen de gemeenteraad als hart van de lokale democratie	14
1.5. SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant.	15
OD 4.1 We versterken de gezondheid van de lokale financiën	15
OD 4.2 We verhogen de correctheid en de transparantie van de lokale financiën ...	16

OD 4.3 We maken van de beleids- en beheerscyclus (BBC) het kader voor het strategisch en financieel beleid voor de "geconsolideerde lokale sector".....	17
OD 4.4 We moderniseren de regels voor de vestiging en de invordering van gemeenten- en provinciebelastingen	18
1.6. SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen	18
OD 5.1 We zetten verder in op beleidsondersteunende monitoren.....	18
OD 5.2 We bouwen verder aan een platform voor het hergebruik van lokaal beschikbare data	18
1.7. SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven	19
OD 6.1 Met wijkverbeteringscontracten pakken we maatschappelijke uitdagingen op een integrale wijze aan	19
OD 6.2 We zorgen voor een duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen.....	19
OD 6.3 We bieden de lokale besturen meer mogelijkheden en stimuli om in te zetten op een adequaat en toekomstgericht beleid inzake neven- en herbestemming van eredienstgebouwen.....	20
OD 6.4 We ondersteunen lokale besturen in hun sleutelrol bij de preventie van gewelddadige radicalisering	21
1.8. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	22
2. ISE STEDENBELEID	29
2.1. SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken	29
OD 7.1 We bestendigen en versterken de stadsregionale aanpak.....	29
OD 7.2 We pakken de grootstedelijke problematieken en uitdagingen krachtadig aan	30
OD 7.3 We werken aan een duurzame en verbindende samenleving	31
OD 7.4 We bouwen verder mee aan Vlaanderen als slimme regio en dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het Vlaamse smart city-ecosysteem.....	32
OD 7.5 Stedenbeleid is een referentiepunt voor de Vlaamse steden	32
2.2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	33
3. ISE AUDIT LOKALE BESTUREN.....	38
3.1. SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing	38
OD 8.1 We verhogen de maturiteit van het organisatie- en risicobeheer via audits.	38
OD 8.2 We verbeteren interbestuurlijke relaties en werking via audits.....	38
OD 8.3 We optimaliseren de afstemming tussen de verschillende audit- en controleactoren	38
3.2. SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties.....	39
OD 9.1 We leveren beleidsinput aan uit auditresultaten	39
OD 9.2 We versterken de kennis over organisatie- en risicobeheer	39

3.3.	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	39
VI	APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	39
1.	Agentschap Binnenlands Bestuur – Programma SA – SJ0.....	39
2.	Audit Vlaanderen	42
VII	LIJST MET AFKORTINGEN.....	43
VIII	BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'.....	45
1.	Uitgevoerde beleidsinitiatieven	45
2.	Beleidsbeoordelingen en onderzoeksinitiatieven.....	46
3.	Nieuwe en belangrijke wijzigingen Vlaamse decreten en besluiten Vlaamse Regering	48
4.	Decreetbeoordelingen	58
IX	BIJLAGE 'OVERZICHT RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT' .	58
X	BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	59
XI	BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'	63

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

In de terugblik naar 2020 wees ik erop dat het een ongezien jaar was. 2021 stond jammer genoeg nog steeds in het teken van corona, maar we konden steeds meer inzetten op herleving met een sterke doorstart van de relancemaatregelen voor klimaatacties, fietsinfrastructuur, gemeenten zonder gemeentehuis, zomerscholen, wijkverbetering en preventie van radicalisering. Hierbij waren de lokale besturen een cruciale partner.

Ook los van de COVID-19-crisis is er heel wat verwezenlijkt. De toelichting hierna toont aan hoe we vanuit binnenlands bestuur en stedenbeleid hebben ingezet op verschillende fronten: een transparant overheidslandschap, moderne regelgeving, ondersteuning en financiering op maat, beleidsondersteunende data... Dankzij deze instrumenten zetten we stappen vooruit in de ruimere ambitie om het lokale bestuursniveau te versterken, vertrekkend vanuit een groot vertrouwen in de autonomie van de lokale besturen.

III. SAMENVATTING

In 2021 zette ik onder meer vanuit de relancemiddelen sterk in op de ondersteuning van lokale besturen voor het verwezenlijken van de klimaatdoelstellingen via het Lokaal Energie- en Klimaatpact. Daarnaast bleken de relancemiddelen hun doel te bereiken: reeds 62 projecten werden aangemeld voor een subsidie om de fietsinfrastructuur uit te breiden of te vernieuwen, 9 projecten werden in de eerste oproep van 'Gemeente zonder gemeentehuis' goedgekeurd en maar liefst 180 zomerscholen werden georganiseerd.

De ondersteuning van de referentieregio's liep in 2021 verder. Zo ook het onderzoek naar de vereenvoudiging van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen van de lokale besturen, en de opstart van de decretale wijzigingen hierover. Op die manier zetten we ook in 2021 weer een stap dichterbij naar een transparant overheidslandschap.

Wat de versterking van de bestuurskracht en vergroting van de beleidsautonomie van de lokale besturen betreft, heb ik het dossier van de decentralisatie verder voorbereid en geraakte het traject voor de opmaak van een nieuw kaderbesluit rechtspositieregeling voor de lokale besturen op kruissnelheid. We realiseerden ook het decreet tot wijziging

van diverse decreten wat betreft versterking van de lokale democratie, waarmee heel wat organieke regels voor de lokale besturen aangepast en gemoderniseerd werden.

Het afgelopen jaar ondersteunde ik via diverse kanalen de lokale besturen in hun rol als laboratoria voor burgerparticipatie. Ik denk hierbij in het bijzonder aan de realisaties door het Labo lokale burgerparticipatie, de voorbereiding van de experimenten rond het right to challenge, en de start van het project 'Innovatieve en alternatieve participatievormen in COVID-19 tijden', alsook het gerealiseerde wetenschappelijk onderzoek.

Uiteraard zette ik verder in op de financiële ondersteuning van de lokale besturen. De recurrente stromen, zoals de financiering uit het Gemeentefonds en de dotatie op basis de responsabiliseringsbijdragen van de lokale besturen, bleven behouden en een nieuwe compensatie werd toegekend aan de lokale besturen om de oversijpelings-effecten op te vangen van het VIA6-akkoord. Verder werd naar aanleiding van de toekomstige verlaging van de dividendstromen vanuit Fluvius naar de lokale besturen een tijdelijke compensatie gecreëerd die de gemeenten vanaf 2022 moet helpen om deze minderontvangsten op te vangen in de huidige periode van de BBC (i.e. 2020-2025). Mijn administratie nam daarnaast ook heel wat initiatieven om de transparantie van de lokale financiën te verhogen en de leesbaarheid en bruikbaarheid van de BBC-data te verhogen.

In juni 2021 kwam de release van de nieuwe editie van de Gemeente-Stadsmonitor. Ik benadruk dit graag want deze monitor is een onmisbare beleidsondersteunende tool voor lokale besturen die inzetten op datagedreven bestuur. Daarnaast investeerde ik ook verder in het platform om gegevens uit lokale besluitvorming makkelijk te (her)gebruiken, hetgeen op termijn kan leiden tot vereenvoudigde digitale (interbestuurlijke) dienstverlening.

Om van onze steden en gemeenten een plaats te maken waar iedereen duurzaam kan samenleven, werden in 2021 heel wat realisaties geboekt. De eerste oproep naar wijkverbeteringscontracten werd gelanceerd om maatschappelijke uitdagingen op een integrale wijze aan te pakken. Maar liefst 11 projecten werden voor subsidiëring voorgedragen. Het nieuwe Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen trad op 16 november 2021 in werking en de Informatie- en Screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen van ABB werd aangeduid als bevoegde instantie in de zin van dat decreet. Het nieuwe actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie werd goedgekeurd en er werden reeds heel wat projecten gestart in uitvoering van dat actieplan. Tot slot was 2021 het laatste jaar waarin het 'Projectbureau Herbestemming Parochiekerken' actief was. Maar dit betekent niet het einde van de ondersteuning van Vlaanderen aan de lokale besturen, integendeel.

Wat de steden betreft voorzag ik in 2021 ook de nodige financiële ondersteuning. De steden kampen met hun eigen uitdagingen en deze moeten ze krachtadig kunnen aanpakken. Met VLOCA en het Smart Flanders-programma zette ik in op datagedreven steden en had daarbij ook aandacht voor de cyberveiligheid voor lokale besturen. Ik nam verschillende initiatieven om de steden te ondersteunen op het vlak van kennisdeling en *capacity building*.

Sterke lokale besturen steunen op een sterke organisatieontwikkeling. Audit Vlaanderen heeft diens werkzaamheden het afgelopen jaar verder gezet, ondanks de bijzondere (digitale) omstandigheden. In 2021 werden ook de eerste auditrapporten actief openbaar gemaakt zodat een grote transparantie naar de burger verzekerd is en lokale besturen van elkaar kunnen leren.

TOTAAL – BINNENLANDS BESTUUR, STEDENBELEID EN AUDIT LOKALE BESTUREN, excl. DAB's, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)					
2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	820	0	0	3.936.245	3.940.279
2e BA-JR	820	0	0	4.152.306	4.073.660
BU	3.582	0	0	4.133.744	4.043.886

PROGRAMMA PM – BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID

(duizend euro)					
2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	0	0	0	0	0
2e BA-JR	0	0	0	0	0
BU	1	0	0	0	0

PROGRAMMA SM – BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID

(duizend euro)					
2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	820	0	0	3.936.245	3.940.279
2e BA-JR	820	0	0	4.152.306	4.073.660
BU	3.581	0	0	4.133.744	4.043.886

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale beleidsplannen

a. Vlaams Energie- en Klimaatpact

De Vlaamse Regering keurde begin juni 2021 het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP) goed met concrete, begrijpbare doelstellingen om samen met het Vlaams Energie- en Klimaatplan en de Burgemeestersconvenanten de sleutelrol van de lokale besturen in het energie- en klimaatbeleid verder te vertalen. Naast de lokale besturen als primaire partner, werk ik hierin samen met de betrokken collega's van de Vlaamse Regering en het in 2021 opgestarte Netwerk Klimaat VVSG. In deze samenwerking beoogt het LEKP naast de algemene doelstellingen ook doelstellingen binnen 4 specifieke werven waar te maken: vergroening, renovatie en hernieuwbare energie, koolstofvrije (deel)mobiliteit en het aanpakken van de droogteproblematiek.

Voor het bereiken van de doelstellingen kende ik in 2021 24.324.010 euro toe aan 293 steden en gemeenten die het LEKP mee ondertekenden. Dit bedrag was opgebouwd uit de jaarlijks ter beschikking gestelde 10 miljoen euro uit het Vlaamse relanceplan 'Vlaamse Veerkracht', aangevuld met een deel van de vrij beschikbare middelen binnen het Vlaams Klimaatfonds.

In 2021 liet ik een vooronderzoek uitvoeren naar een dataplatform om de opvolging van de doelstellingen te faciliteren. Dit wordt in 2022 uitgebouwd. Hierbij staat verbinding centraal, zoals dat ook het geval was bij het opstellen van het LEKP: ik zal namelijk zoveel mogelijk beroep doen op reeds bestaande datastromen, zodat geen informatie meerdere keren wordt opgevraagd. Het invoeren van data in bestaande brondatabanken door gemeenten, burgers of verenigingen dient zo laagdrempelig mogelijk te zijn. De verzamelde data worden visueel weergegeven, gestructureerd onder de doelstellingen van het LEKP.

In december werd de eerste ondertekening van het LEKP door 293 gemeenten gevierd, al was het op digitale wijze. Het LEKP is door Eurocommissaris en architect van de 'Green Deal' Frans Timmermans opgenomen als een voorbeeld voor lokale besturen in de rest van Europa.

b. Luchtbeleidsplan

Luchtverontreiniging heeft een belangrijke schadelijke impact op onze gezondheid en op het leefmilieu. Op de Europese en internationale fora worden dan ook richtlijnen en doelstellingen vooropgesteld om de uitstoot van schadelijke stoffen naar de lucht te beperken. De Europese doelstellingen werden voor Vlaanderen vertaald in het Vlaamse Luchtbeleidsplan 2030, met maatregelen om de luchtkwaliteit in Vlaanderen te verbeteren. Ook in dit plan spelen de lokale besturen een cruciale rol.

Zoals hiervoor vermeld, werd onder het LEKP 24.324.010 euro toegekend om op lokaal niveau de klimaatdoelstellingen te behalen. Meerdere van de benoemde doelstellingen onder het LEKP, alsook de hierna (1.1.1) beschreven financiering voor investeringen in fietsinfrastructuur hebben uiteraard een positieve impact op de luchtkwaliteit.

c. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding

In het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024 werd een actie opgenomen om de uitwisseling van expertise over armoedebelief tussen lokale besturen te bevorderen.

Lokale besturen met een sterk uitgebouwd lokaal armoedebestrijdingsbeleid kunnen een medewerker die deskundig is in het uittekenen van een lokaal armoedebestrijdingsbeleid of in specifieke acties in uitvoering van dat beleid, ter beschikking stellen van een andere gemeente of stad om daar hun succesvolle aanpak te introduceren. Deze actie gebeurt in samenwerking met de minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding.

Om dit proces te faciliteren werd in 2021 een projectsubsidie toegekend aan de VVSG.

V. BELEIDSVELD BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID

1. ISE BINNENLANDS BESTUUR

1.1. Relancemaatregelen en ondersteuning lokale besturen in het kader van de COVID-19-pandemie

1.1.1. Fietspaden

De Vlaamse Regering wil bijkomend investeren om het maatschappelijk en economisch weefsel te herstellen na de zware impact van COVID-19. Daarbij wordt in het bijzonder ingezet op investeringen in infrastructuur, niet in het minst fietsinfrastructuur. Die investeringen dragen niet alleen bij aan de economische relance, ze ondersteunen ook een duurzamere manier van verplaatsen. Ze zijn dus goed voor het klimaat, de gezondheid én de economie.

De lokale besturen kunnen als beheerders van de gemeentewegen in belangrijke mate bijdragen aan de uitbreiding van de bestaande fietsinfrastructuur. Ik wil hen daarbij financieel ondersteunen om een bijkomende inspanning te doen, door voor elke twee euro die lokaal wordt geïnvesteerd in nieuwe of vernieuwde fietsinfrastructuur aan te vullen met één euro. In nauw overleg tussen het Agentschap Binnenlands Bestuur en het departement Mobiliteit en Openbare Werken werd deze beleidsintentie concreet uitgewerkt, wat zich uiteindelijk heeft vertaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2021 tot toekenning van een projectsubsidie aan de Vlaamse gemeenten voor investeringen in fietsinfrastructuur.

In 2021 hebben 31 gemeenten in totaal al 62 projecten aangemeld, de eerste stap in de procedure. Andere projecten werden nog niet formeel aangemeld, maar werden wel al besproken in de projectstuurgroep. Op het einde van het jaar werden ook de eerste voorschotten aangevraagd. Die dossiers leiden, na controle en aanvulling, tot de eerste uitbetalingen in het begin van 2022.

1.1.2. Gemeente zonder gemeentehuis

Na de opstart van 'Gemeente zonder gemeentehuis' in 2020, draaide het relanceproject in 2021 op volle toeren. De adviesgroep leverde, in samenwerking met de ad hoc werkgroep lokale digitalisering onder het Stuurorgaan Vlaams Informatie en ICT-beleid, na een intensief traject de visietekst 'Lokaal Digitaal' op. Deze visietekst vormt de basis voor het opzetten van het oproepenkader van 'Gemeente zonder gemeentehuis'. Parallel werd er binnen ABB een programmateam uitgebouwd om de voorbereiding, lancering en uitvoering van de zeven subsidieoproepen te realiseren.

Na de algemene lancering van 'Gemeente zonder gemeentehuis' begin september, werd de eerste oproep in september opengesteld. Na de sluiting van oproep 1 midden november, ging de jury meteen aan slag om alle dossiers te beoordelen. Dit resulteerde

in een advies voor de Vlaamse regering die daaropvolgend, op 4 februari 2022, de 11 voorstellen aanvaard heeft die de jury had voorgedragen. Dit betekent meteen dat 47 lokale besturen, al dan niet via één of meerdere samenwerkingsverbanden, meteen al bij deze eerste subsidieronde een project rond innovatieve concepten konden opstarten.

Oproepen 2, naar thematische- en 3, naar transformatieve ontwikkelings- en implementatietrajecten werden eind 2021 opengesteld om in het voorjaar van 2022 te sluiten.

Naast het in goede banen leiden van de oproepen en de jureringen, voorzag het programmateam verschillende vormen van ondersteuning voor lokale besturen om zo goed mogelijke voorstellen te ontvangen:

- klassieke algemene informatiesessies bij aanvang van iedere oproep;
- de mogelijkheid om vragen te stellen;
- check-ins waarbij één of meerdere ideeën afgetoetst kunnen worden met het programmateam;
- mini-opleiding rond het gebruik van templates om burgergericht nieuwe diensten te beschrijven;
- infosessie 'bouwstenen en standaarden' om het (her)gebruik van Vlaamse bouwstenen en standaarden te stimuleren in de ingediende projecten.

1.1.3. Zomerscholen

In 2021 hebben 71 gemeenten en 53 scholen samen 180 zomerscholen georganiseerd. Aan de zomerscholen 2021 namen maar liefst 7.719 leerlingen deel. Dit was enkel mogelijk door de inzet van de vele honderden leerkrachten en vrijwilligers. Veelal waren dit leerkrachten die, ondanks de inspanningen van de voorbije twee corona-jaren, toch nog de nodige energie en motivatie vonden om gedurende twee weken de leerlingen via maatwerk te vormen om zo het nieuwe schooljaar versterkt te kunnen aanvatten.

Vanuit Binnenlands Bestuur hebben we in samenwerking met Onderwijs bijgedragen aan de financiering van de zomerscholen, en hebben we bijkomende ondersteuning ingeschakeld voor de organisatoren van zomerscholen (lokale besturen en scholen).

1.1.5 Specifieke coronasubsidies voor lokale besturen

Corona-subsidies algemene financiering 2021	
Infrastructuur en uitbating van een vaccinatiecentrum (periode 1 februari - 31 juli 2021)	64.647.000
Collectief transport naar een vaccinatiecentrum (periode 1 februari - 31 juli 2021)	5.717.400
Infrastructuur en uitbating van een vaccinatiecentrum (1 augustus - 15 oktober 2021)	27.760.964
Infrastructuur en uitbating van een vaccinatiecentrum (periode 16 oktober - 31 december 2021)	22.231.500
Corona-subsidies specifieke financiering 2021	
Noodopvang schoolkinderen 9 november 2020 - 30 juni 2021	3.085.890

Noodopvang schoolkinderen 13 december 2021 - 15 april 2022	nog te bepalen
Lokale contact- en bronopsporing 1 november 2020 - 31 maart 2021	4.260.017,75
Lokale contact- en bronopsporing 1 april 2021 - 31 augustus 2021	4.229.189,38
Lokale contact- en bronopsporing 1 september 2021 - 15 oktober 2021	1.129.707
Projectsubsidies versterking mentaal welzijn kinderen en jongeren (vastgelegd)	2.569.099

1.2. SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

OD 1.1 We zetten in op regiovorming van onderuit

De Vlaamse Regering zet in op regiovorming. De burgemeesters zijn hierin de spilfiguren. Regiovorming moet de huidige verrommeling tegengaan en leiden tot minder tussenstructuren, minder mandaten, meer transparantie en meer daadkracht. De kadernota van 9 oktober 2020 geeft de visie van de Vlaamse Regering op regiovorming weer. Op 12 maart 2021 keurde de Vlaamse Regering een nieuwe kadernota goed die het vervolgtraject vaststelt. Met de beslissing van 4 februari 2022 over de regioafbakening van Limburg kwam er een einde aan het afbakeningstraject.

Lokale transitie

De afbakening van de 15 referentieregio's is voor de lokale besturen het startpunt om hun samenwerkingsverbanden af te stemmen voor hun werkingsgebied. Ik wil lokale besturen, referentieregio's en hun subregio's hierbij ondersteunen om de kwaliteit van de (sub)regionale samenwerking verder te verhogen.

In 2021 ben ik gestart met een ronde van de burgemeestersoverleggen. Ik bracht een bezoek aan Midwest, Westhoek, Zuid-West-Vlaanderen, Neteland, Kempen en Halle-Vilvoorde. Ik luister er vooral naar hoe hun werking in elkaar zit, waar ze mee bezig zijn, en met welke knelpunten zij geconfronteerd worden. Goede praktijken delen we met de andere regio's en subregio's, de drempels inventariseren we en pakken we aan.

In 2021 gingen we in samenwerking met de VVSG van start met het project 'Labo Regiovorming'. Dit project heeft tot doel om het burgemeestersoverleg en andere (sub)regionale fora te versterken, en ondersteuning te bieden aan regio's en subregio's.

Regio's willen ook heel concrete maatschappelijke uitdagingen aanpakken. Daarbij botsen zij soms op hinderpalen op Vlaams of federaal niveau, niet in het minst omdat die uitdagingen vaak meerdere beleidsdomeinen overschrijden. Samen met het Labo Regiovorming en ABB identificeren en ondersteunen we 7 doorbraken in specifieke regio's die zich daarvoor kandidaat hebben gesteld. We spreken Vlaamse en federale overheidsinstanties aan om deze hinderpalen samen aan te pakken.

Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing stond in 2021 in voor wetenschappelijke ondersteuning en begeleiding van het project regiovorming. Onder meer de burgemeestersoverleggen en de positie van niet-bestuurlijke spelers in de regio's kwamen aan bod.

Impactanalyse Vlaamse en federale bevoegdheden

Ook voor Vlaanderen is de regioafbakening het startpunt om drempels om samen te werken binnen de grenzen van de referentieregio's weg te werken. We brengen sectorale regelgeving, (financiële) instrumenten en afbakeningen in kaart, en brengen deze in lijn met de visie op regiovorming.

Ook met de federale overheidsinstanties starten we de dialoog op over de afstemming van hun regionale afbakeningen op de referentieregio's.

OD 1.2 We vereenvoudigen het scala aan verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen

Het decreet van 16 juli 2021 tot wijziging van diverse decreten, wat betreft versterking van de lokale democratie bevat reeds een eerste reeks wijzigingsbepalingen met het oog op vereenvoudiging. Dat zijn hoofdzakelijk technische verduidelijkingen, opheffingen van verouderde bepalingen en conformeringen aan het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Daarnaast voerde een consortium van de universiteiten van Gent en Hasselt afgelopen jaar onderzoek naar de vereenvoudigingsmogelijkheden van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen, vermeld in het decreet over het lokaal bestuur. Het onderzoeksrapport werd opgeleverd op 25 november 2021. De bevindingen komen voort uit een ruime consultatie van het werkveld: verenigingen, agentschappen, lokale besturen en mandatarissen.

De voornaamste bevindingen zijn dat in eerste plaats het werkveld tevreden blijkt over de huidige regelgeving. In tweede orde blijkt het scala van rechtsvormen en de organieke regeling daarvan passend voor de ambities die lokale besturen hebben op het vlak van verzelfstandiging en samenwerking.

1.3. SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

OD 2.1 We zorgen voor meer autonomie en beleidsvrijheid voor gemeenten

Het lokale bestuursniveau is voor mij het bestuursniveau van de toekomst. Een sterk Vlaanderen is onlosmakelijk verbonden met sterke lokale besturen met meer autonomie, meer bevoegdheden en meer middelen. Het is het bestuursniveau dat als eerste met de problemen wordt geconfronteerd, en dat als eerste met oplossingen komt, los van sectoren en bevoegdheidsverdelingen. De daad- en de veerkracht die de lokale besturen tijdens de COVID-19-crisis hebben getoond, bevestigen voor mij enkel mijn overtuiging dat het lokale bestuursniveau substantieel en structureel moet versterkt worden in de toekomst.

Decentralisatie richting lokale besturen werd ook door de Vlaamse Regering expliciet herbevestigd als prioritaire doelstelling in het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'.

Om een betekenisvolle invulling te kunnen geven aan de agenda van de commissie decentralisatie heb ik de belangrijkste noden en verwachtingen op het vlak van decentralisatie in kaart gebracht. Ik koos ervoor om zowel een top-down als bottom-up aanpak te hanteren.

OD 2.2 We stimuleren fusies van gemeenten

Op 10 juli 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota goed met stimulerings- en ondersteuningsmaatregelen voor vrijwillige fusies van gemeenten. Met mijn beleid zet ik in de eerste plaats in op het stimuleren van zo veel mogelijk gemeenten om een fusie aan

te gaan. Daarnaast wil ik de lokale besturen zo goed mogelijk ondersteunen bij het nemen van de beslissing tot fusie en bij de implementatie daarvan.

Op 10 december 2021 heb ik over de vrijwillige fusies van gemeenten een eerste voortgangsrapportering aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

Stimulerende maatregelen

Een belangrijke stimulans is de schuldovername, het financieel ondersteuningspakket voor fusieoperaties die ingaan op 1 januari 2025 en een schaalgrootte van ten minste 20.000 inwoners hebben. Op 29 januari 2021 keurde de Vlaamse Regering het besluit goed dat de voorwaarden voor de schuldovername vaststelt. De regeling voor de tijdelijke verhoging van het aantal uitvoerende mandatarissen blijft behouden. De garantieregeling voor het gemeentefonds en het investeringsfonds wordt doorgetrokken naar het openruimtefonds. Daarnaast kunnen de gouverneurs een faciliterende rol spelen bij de delicate politieke gesprekken tussen lokale besturen voorafgaandelijk aan een fusie.

Bij de vorige fusies is gebleken dat het organiek kader in het decreet over het lokaal bestuur op een aantal punten kan worden geoptimaliseerd. De optimalisaties werden doorgevoerd met het decreet van 16 juli 2021 tot wijziging van diverse decreten, wat betreft versterking van de lokale democratie.

In 2021 heeft dit stimuleringspakket geleid tot drie principiële beslissingen tot fusie, telkens in de provincie Limburg. Op 28 juni zetten de gemeenteraden van Bilzen en Hoeselt de eerste formele stap naar een fusie op 1 januari 2025. Op 30 augustus en 2 september volgden de gemeenteraden van Tongeren en Borgloon. Ham en Tessenderlo waren op 4 oktober de derde in de rij om de principiële beslissing tot fusie te nemen. Voor deze fusietrajecten samen, en rekening houdend met de bevolkingsaantallen op 1 januari 2021, bedraagt de maximale schuldovername door de Vlaamse overheid ruim 51 miljoen euro.

Ondersteunende maatregelen

Binnen de Vlaamse overheid is een werkgroep opgericht die een impactanalyse uitvoert naar de concrete gevolgen van een gemeentelijke fusie op de Vlaamse regelgeving, administratieve praktijken en digitale toepassingen. De impactanalyse werd in 2021 afgerond. De functioneel bevoegde administraties en ministers weten welke regelgeving zij moeten aanpassen in functie van gemeentelijke fusies.

Aan de federale regering vragen we opnieuw een coördinerend minister en een coördinerende administratie aan te stellen. Daarnaast willen we een duidelijk mandaat geven aan een Vlaams-federale werkgroep om ook voor de federale bevoegdheden een impactanalyse uit te voeren.

Nu het beleid inzake vrijwillige fusies is uitgetekend, ligt de kern van de activiteiten bij de ondersteuning van de individuele fusietrajecten.

ABB stelt ook een draaiboek "vrijwillige fusies van gemeenten" ter beschikking. Dit draaiboek reikt fuserende gemeenten handvaten aan om dit belangrijke veranderingstraject in goede banen te leiden. In de zomer van 2021 kreeg het draaiboek een update naar aanleiding van het wijzigingsdecreet tot versterking van de lokale democratie en de resultaten van de Vlaamse impactanalyse.

OD 2.3 We verbeteren de organieke regelgeving en versterken daarbij de gemeenteraad

In 2021 zette ik, naast de realisering van het decreet van 16 juli 2021 tot wijziging van diverse decreten, wat betreft versterking van de lokale democratie, en het besluit van de Vlaamse Regering van 10 september 2021 over de voorwaarden voor digitaal of hybride vergaderen voor de organen van de lokale besturen, verder in op de daarop volgende fase van de aanpassing van de organieke regels voor de lokale besturen.

Wat betreft het decreet over het lokaal bestuur vond in 2021 een informele ambtelijk-technische bevraging en evaluatie plaats met diverse stakeholders, zoals VVSG, Zorgnet ICURO, Exello.net en Vlofin. Daarop aansluitend werd eind 2021 het bestuurskundig onderzoek gefinaliseerd over de vereenvoudiging en rationalisering van de regels over verzelfstandigings- en samenwerkingsverbanden van de gemeenten en hun OCMW's in het decreet over het lokaal bestuur, in het bijzonder over de mate waarin deze regels afgestemd zijn op de behoeften van wendbare, bestuurskrachtige lokale democratieën (zie supra 1.2). Zowel de informele bevraging en evaluatie van het decreet over het lokaal bestuur als het bestuurskundig onderzoek met beleidsaanbevelingen dragen bij aan de aanpassingsvoorstellen die mij opportuun voorkomen en die ik in 2022 ter goedkeuring zal voorleggen aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

Mijn administratie bereidde in 2021 ook de wijziging van het decreet over de begraafplaatsen en de lijkbezorging voor. Daarover werd eveneens een bevraging en overlegronde georganiseerd met verschillende stakeholders. Het resultaat daarvan droeg bij aan de conceptnota "Krijtlijnen en timing wijzigingsvoorstellen regelgeving begraafplaatsen en lijkbezorging" die op 17 december 2021 meegedeeld werd aan de Vlaamse Regering.

OD 2.4 We maken een nieuwe minimale rechtspositieregeling die lokale besturen toelaat een modern personeelsbeleid te voeren

In 2021 zette ik het traject naar een nieuwe rechtspositieregeling verder. Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing verleende bijstand bij de opmaak van de teksten, zoals aangekondigd in de BBT Begrotingsopmaak 2021. Er werd daarbij gekozen voor een kaderbesluit, dat inzet op de hoofdlijnen. Op 16 juli 2021 werden de contouren daarvan vastgelegd in een mededeling aan de Vlaamse Regering. Ze duidde de juridische context, gaf aan welke stappen al werden genomen en welke volgende stappen worden gepland om de doelstelling te verwezenlijken.

Ik besliste ook om alle kansen te geven aan het sociaal overleg tussen de vertegenwoordigers van werkgevers en de personeelsleden van de lokale besturen. Daarom startte ik in de herfst van 2021 een informele overlegronde op met die gesprekspartners. Die gesprekken resulteerden in een verslag, dat per thema aangeeft op welke punten de sociale partners een consensus konden bereiken en op welke punten dat niet het geval was.

In afwachting van het nieuwe kaderbesluit rechtspositieregeling voerde ik ook enkele dringende aanpassingen door. Zo werden het geboorteverlof en het rouwverlof voor de statutaire personeelsleden uitgebreid in navolging van maatregelen die de federale overheid nam voor de contractuele personeelsleden. Ook werd de eindejaarstoelage van de personeelsleden verhoogd als gevolg van het zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA6).

OD 2.5 We verfijnen verder het ondersteuningsaanbod ten aanzien van de lokale besturen

De Vlaamse Regering heeft in het Regeerakkoord aangegeven dat het goedkeuringstoezicht verder wordt afgebouwd. In 2021 startte ik met de voorbereiding van het regiodecreet. In het kader daarvan zal worden bekeken hoe de afbouw van het

goedkeuringstoezicht voor de verschillende samenwerkingsvormen van gemeenten en OCMW's kan worden meegenomen.

De Vlaamse Regering heeft in zijn regeerakkoord bevestigd dat de interpretatie blijft aangehouden dat de omzendbrieven aangaande de taalregistratie en het gebruik van de taalfaciliteiten moeten worden gevolgd.

In opdracht van de minister voor Binnenlands Bestuur ziet de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant strikt toe op de correcte toepassing van de taalwetten, meer in het bijzonder in de 6 faciliteitengemeenten rond Brussel. Het beleid is erop gericht om het Nederlandstalig karakter te beschermen. Een ambtenaar van het Agentschap Binnenlands Bestuur is ook telkens aanwezig geweest op de vergaderingen van de gemeenteraden in Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem.

1.4. SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

OD 3.1 We moderniseren de regels van de lokale democratie

Na de goedkeuring van het decreet tot versterking van de lokale democratie door het Vlaams Parlement, werd gestart met de voorbereiding van een volgende decreetswijziging met meer technische wijzigingen met het oog op de lokale verkiezingen van 2024. De eerste stap hiervoor bestond uit de opmaak van een visienota, waarin alle geplande wijzigingen in de kiesregelgeving worden aangekondigd. Deze werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 februari 2022.

OD 3.2 We organiseren de lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2024

In 2021 werden voorbereidingen gemaakt voor de aanpassingen van de verkiezingssoftware (adaptief en evolutief onderhoud) naar aanleiding van de verkiezingen van 2024. Tevens werden een aantal nieuwe digitaliseringsprojecten opgezet, zoals de digitale aangifte van verkiezingsuitgaven en de verplichte digitale indiening van de voordrachtsakten van kandidaten.

OD 3.3 We herwaarderen de gemeenteraad als hart van de lokale democratie

Ik wil de lokale besturen ten volle ondersteunen in hun rol als laboratoria voor burgerparticipatie. Ik ben hiervoor begin 2020 een 3-jarig partnerschap aangegaan met VVSG: het Labo lokale burgerparticipatie.

In 2021 begon in de schoot van het Labo de voorbereiding van de experimenten over het Right to Challenge. Met elk van de lokale besturen die interesse toonden voor deelname aan een experiment werden adviesgesprekken georganiseerd in het bijzijn van verschillende experts en ervaringsdeskundigen uit zowel België als Nederland. Na de verkennende ronde hebben 4 besturen zich formeel geëngageerd om een experiment uit te voeren: Mechelen, Hasselt, Oud-Turnhout en Wevelgem.

Naar aanleiding van de grote vraag over digitale participatie tijdens de coronapandemie werd er in 2021 ook een project "Innovatieve en alternatieve participatievormen in COVID-19 tijden" opgestart in samenwerking met VVSG.

Aan het wetenschappelijk luik werd opnieuw veel aandacht besteed. We hebben het eindrapport Innovaties in de lokale democratie, Right to Challenge, e-participatie en mini-publics van het Instituut voor de Overheid (KU Leuven) verspreid, dat de belangrijkste contextfactoren en- indicatoren van de participatie-instrumenten schetst en kijkt naar de

(verwachte) effecten. Er werd ook een nieuw onderzoeksproject opgestart in het kader van het Steunpunt Bestuurlijke vernieuwing met verschillende onderzoekslijnen.

Het decreet Versterking Lokale Democratie (zie ook OD 2.3.) moderniseert de regels van de lokale democratie. Het bevat maatregelen die een invloed hebben op de manier waarop een gemeenteraad werkt en de wijze waarop een gemeenteraadslid mee kan wegen op de lokale democratie. Voor de bestuursorganen van de lokale besturen werd decretaal de mogelijkheid ingeschreven om digitaal of hybride te vergaderen.

Tot slot werden ook deze trajecten opgestart ter versterking van de lokale democratie:

- een werkgroep met leden van mijn kabinet, de VVSG en het Agentschap Binnenlands Bestuur over het statuut van de lokale mandataris. Deze werkgroep zoekt onder meer naar technische verbeteringen die op een kortere tijdspanne kunnen worden gerealiseerd;
- er loopt momenteel een traject om de leesbaarheid van de BBC-documenten te vergroten, in het bijzonder voor de leden van de gemeenteraad (zie OD 4.2);
- ik heb het initiatief genomen om thematische debatsessies te organiseren met een aantal parlementsleden om te reflecteren en suggesties en voorstellen te formuleren over de wijze waarop de gemeenteraad kan versterkt worden in zijn rol.

1.5. SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

OD 4.1 We versterken de gezondheid van de lokale financiën

De Vlaamse Regering ondersteunt de lokale besturen met een aantal recurrente financiële stromen, die een belangrijke positieve impact hebben op hun financiën. Ondanks de druk op de Vlaamse begroting, zijn die stromen ook in 2021 onverkort blijven bestaan en uitbetaald. De belangrijkste recurrente stromen zijn:

- het Gemeentefonds (hoofddotatie en aanvullende dotaties);
- de regularisatiepremies voor de ex-contingentgesco's;
- de dotatie op basis van de helft van de responsabiliseringsbijdragen van de lokale besturen;
- de dotatie voor open ruimte.

Verder werd in 2021, in uitvoering van het VIA6-akkoord van 30 maart 2021 en het sectoraal akkoord van 9 juni 2021, een nieuwe compensatie toegekend aan de lokale besturen om de oversijpelingseffecten op te vangen van het VIA6-akkoord naar het personeel dat onder het toepassingsgebied van de sectorale akkoorden voor het personeel van de lokale en provinciale besturen valt, maar geen VIA-personeel is. Die compensatie bedroeg in 2021 30 miljoen euro en is ook recurrent voor de volgende jaren. Ze wordt verdeeld over de besturen waar sprake is van een oversijpelingseffect doordat er zowel VIA als niet-VIA personeel wordt tewerk gesteld.

Daarnaast werd naar aanleiding van de toekomstige verlaging van de dividendenstromen vanuit Fluvius naar de lokale besturen een tijdelijke compensatie gecreëerd die de gemeenten vanaf 2022 (althans deels) moet helpen om deze minderontvangsten op te vangen in de huidige periode van de BBC (i.e. 2020-2025). De totale subsidie bedraagt 145 miljoen euro voor de periode 2022-2026. Ze bedraagt respectievelijk 50%, 40%, 30%, 20% en 10% van de geraamde minderontvangsten uit dividenden voor de jaren 2022, 2023, 2024, 2025 en 2026 ten opzichte van 2020.

Overzicht begrotingsartikel SJ0-1SMC2GC-WT "fondsen lokale financiering"

fondsen lokale financiering	Gefactureerde vastleggingen 2021 (in K euro)
Gemeentefonds - hoofdotatie (decreet 05/07/2002)	2.864.554
Gemeentefonds – aanvullende dotatie sectorale subsidies	131.010
Gemeentefonds – aanvullende dotatie ter compensatie van de afschaffing van de Eliataks	83.000
Gemeentefonds – aanvullende dotatie centrumsteden	167.975
Gemeentefonds – aanvullende dotatie voor gemeenten met overgenomen provinciale instellingen	24.234
Regularisatiepremies ex-contingentgesco's	332.598
Dotatie responsabiliseringsbijdrage	131.446
Dotatie open ruimte	62.921
Dotaties provincies Vlaams-Brabant en Oost- Vlaanderen	9.321
Compensatie oversijpelings-effecten VIA6	30.000
Totaal SJO-1SMC2GC-WT	3.837.057

Verder monitort het Agentschap Binnenlands Bestuur de financiële situatie van de lokale besturen op permanente wijze en heeft het die monitoring ook in 2021 verder verfijnd, dankzij nieuwe en verbeterde instrumenten en analysetools. Zo biedt het agentschap vandaag al verschillende monitoren aan, waaronder de tools ontwikkeld op basis van de digitale BBC-rapportering (BBC-analysetool, financiële profielen lokale besturen, open datatool) en de Gemeente-Stadsmonitor. Die instrumenten en de door het agentschap geproduceerde analyserapporten reiken datareeksen en informatie aan over verschillende thema's, die de beleidsontwikkeling en -opvolging en de financiële evolutie bij de lokale besturen door de Vlaamse overheid en door de lokale besturen zelf ondersteunen.

OD 4.2 We verhogen de correctheid en de transparantie van de lokale financiën

Het is een doelstelling van de Vlaamse overheid om de lokale besturen een kwalitatief kader te bieden om hun beleid en financiën goed en efficiënt te kunnen plannen en opvolgen. De beleids- en beheerscyclus (BBC) en de BBC-beleidsrapporten (het

meerjarenplan, de aanpassing van het meerjarenplan en de jaarrekening) spelen daarin een cruciale rol. De beleidsrapporten moeten kwaliteitsvolle sturingsinstrumenten zijn die het voorwerp kunnen uitmaken van een zinvol en dynamisch publiek debat in de gemeenteraad.

De correctheid en transparantie van de BBC-beleidsrapporten hangt in belangrijke mate af van de correctheid van de boekhoudkundige registraties van de lokale besturen. Mijn administratie heeft in 2021 dan ook concrete initiatieven genomen om de lokale besturen verder te ondersteunen bij het correct voeren van de boekhouding en de opmaak van de beleidsrapporten.

In het najaar van 2021 heb ik ook het proces voor de evaluatie van BBC opgestart, in uitvoering van het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024. Dat bepaalt dat de regelgeving en de documenten die eigen zijn aan de beleids- en beheerscyclus (BBC) zullen worden gescreend, specifiek met het oog op het vergroten van de leesbaarheid en bruikbaarheid ervan voor de leden van de gemeenteraad.

Voor dat onderzoek over de leesbaarheid en de bruikbaarheid van de beleidsrapporten voor de gemeenteraadsleden is het onderzoeksbureau TriFinance aangesteld. De digitale survey bij de gemeenteraadsleden is intussen afgerond. De resultaten van die bevraging worden aangevuld met de bevindingen uit diepte-interviews met gemeenteraadsleden, observaties van raadszittingen en besprekingen in focusgroepen met raadsleden. De BBC-evaluatie wordt opgevolgd in een overlegforum met vertegenwoordigers van VVSG, VVP, Exello.net en Vlofin. Dat BBC-forum heeft in het najaar van 2021 tweemaal vergaderd.

In de parlementaire commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering van 19 oktober 2021 heb ik in mijn antwoord op een vraag om uitleg mij ertoe geëngageerd om vanuit die commissie een informele werkgroep op te starten om te reflecteren over concrete onderwerpen voor de versterking van de gemeenteraad (zie OD 3.3). Tijdens deze debatsessies werden alle fracties die in het Vlaams parlement vertegenwoordigd zijn, uitgenodigd met als doel suggesties en voorstellen te formuleren over de wijze waarop de gemeenteraad kan versterkt worden in zijn rol. Eén van de 3 werksessies handelde over de BBC. De resultaten van die besprekingen verwerk ik dit jaar in een visienota.

Zoals vermeld bij OD 4.1, heeft ABB in 2021 ook verder geïnvesteerd in de ontwikkeling en de modernisering van de analysetools voor de ontsluiting van de BBC-data over het beleid en de financiën van de lokale besturen. Die tools zijn publiek beschikbaar op de website over het lokaal bestuur. Ze bieden elke geïnteresseerde een scala aan mogelijkheden om zelf analyses te maken voor een of meerdere besturen of om aan benchmarking te doen. Om de gebruiker te begeleiden, zijn in 2021 ook een aantal demo- en instructiefilmpjes toegevoegd.

OD 4.3 We maken van de beleids- en beheerscyclus (BBC) het kader voor het strategisch en financieel beleid voor de "geconsolideerde lokale sector"

In opdracht van ABB hebben de universiteiten van Leuven en Gent in het kader van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing (SBV) in 2021 een onderzoeksopdracht uitgevoerd over de mogelijkheden om op het niveau van de lokale besturen meer beleidsmatige en financiële geconsolideerde rapportering op te maken. Het eindrapport van die academische studie is gepubliceerd op de website over het lokaal bestuur, zodat lokale besturen die informatie kunnen gebruiken als handvat en inspiratie om hun intern proces voor de opmaak van geconsolideerde rapportering op te starten en vorm te geven.

Ik heb dit thema ook ter bespreking voorgelegd in de discussiesessie over BBC en de versterking van de gemeenteraad (zie ook OD 4.2 en OD 3.3). Mijn conclusie is dat een veralgemeende toepassing van de BBC voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden momenteel niet aangewezen is. Ik neem het thema wel mee op in de verdere besprekingen met het werkveld over de BBC-evaluatie om na te gaan hoe we de lokale besturen daarover verder kunnen sensibiliseren en ondersteunen.

OD 4.4 We moderniseren de regels voor de vestiging en de invordering van gemeente- en provinciebelastingen

Mijn administratie bereidde in 2021 de wijzigingen voor aan de regels voor de vestiging en invordering van de gemeente- en provinciebelastingen. Het gaat hierbij voornamelijk om terminologische aanpassingen en modernisering die ingepast worden in de regelgeving of toegepast worden via andere regelgeving (zoals via het Bestuursdecreet dat het mogelijk maakt om aanslagbiljetten elektronisch te verzenden). Overleg met de belanghebbenden is voorzien in het voorjaar van 2022. Het is de bedoeling de teksten te finaliseren tegen de zomervakantie van 2022.

1.6. SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

OD 5.1 We zetten verder in op beleidsondersteunende monitoren

Data, informatie en kennis zijn essentieel om (lokaal) beleid voor te bereiden en te ondersteunen. Het Agentschap Binnenlands Bestuur biedt hiervoor verschillende monitoren aan, o.a. de toepassingen op basis van de BBC-rapportering en de nieuwe Gemeente-Stadsmonitor. De nieuwe Gemeente-Stadsmonitor vult de strategische doelstelling in om lokale besturen te versterken in datagedreven besturen.

De Gemeente-Stadsmonitor groeit uit tot een belangrijk data- en kennisplatform voor elk lokaal bestuur. Naast de meer dan 300 indicatoren uit de Gemeente-Stadsmonitor, worden ook indicatoren uit de integratiescan en de Vlaamse rand cijferrapporten op dit platform gebundeld. Met de release Gemeente-Stadsmonitor juni 2021 zijn we er in geslaagd om met de nieuwe website in te spelen op behoeften aan datagedreven besturen van elk lokaal bestuur: interactieve dataontsluiting op maat van de gebruiker, kant-en-klare rapporten voor elk lokaal bestuur en open data per beleidsthema vormen de basis.

In 2021 gaf ABB toelichtingen over de Gemeente-Stadsmonitor tijdens een seminarie van Statistiek Vlaanderen, alsook tijdens een webinar van VVSG over het gebruik van dataportalen. Daarnaast gaf ABB ook individuele infosessies aan geïnteresseerde centrumsteden en gemeenten over het gebruik en grote potentieel van de Gemeente-Stadsmonitor bij de vorming van het (lokaal) beleid.

OD 5.2 We bouwen verder aan een platform voor het hergebruik van lokaal beschikbare data

In 2021 investeerde ik verder in het platform om gegevens uit lokale besluitvorming makkelijk te (her)gebruiken. Via gerichte rapporten, communicatie en infosessies naar zowel gemeente- en provinciebesturen als hun leveranciers bereikte Lokale Besluiten als geLinkte Open Data een adoptiegraad van 95%. Dat wil zeggen dat zij minstens basisinformatie over hun besluiten op een herbruikbare manier publiceren. De adoptiegraad van de automatische melding, waarbij lokale besturen gepubliceerde gegevens niet meer manueel moeten invoeren, maar een oogstmechanisme ze 'Google-gewijs' oppikt en verwerkt, steeg ook gestaag: van alle meldingen in 2021 waren er bijna 33% automatisch. In december was het aandeel zelfs 71%.

Ook de verdere uitbouw Gelinkt Notuleren draagt bij tot de adoptie: besturen die geen eigen software hebben, kunnen aan alle verplichtingen voldoen. Bovendien zorgt de ontwikkelde interactieve reglementengenerator, mede dankzij middelen van Vlaanderen Radicaal Digitaal, voor een breder toepassingsgebied en ondersteuning voor kwaliteitsvolle besluiten en meer herbruikbare gegevens. Zo werd alles in gereedheid gebracht opdat in het voorjaar van 2022 gemeentebesturen via interactieve sjablonen binnen Gelinkt Notuleren wegereglementen op maat kunnen genereren in lijn met de geldende wegcode.

Ik werkte verder aan gestroomlijnde communicatie met en dienstverlening naar lokale besturen: zo konden subsidieaanvragen voor noodopvang, contacttracing, fietsinfrastructuur, klimaat en gemeente zonder gemeentehuis vlot digitaal verlopen via het digitale Loket voor Lokale Besturen.

1.7. SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

OD 6.1 Met wijkverbeteringscontracten pakken we maatschappelijke uitdagingen op een integrale wijze aan

Op 22 maart 2021 lanceerde ik de oproep naar wijkverbeteringscontracten. Er werden 20 aanvraagdossiers ingezonden. De jury bezorgde mij eind oktober haar advies waarbij zij volgende 11 projecten voor subsidiëring voordroeg:

1. Beringen, Tuinwijk Beringen-Mijn
2. Brugge, Zeebrugge: van analyses tot realisaties
3. Denderleeuw, Leeuwbrug renoveert
4. Dendermonde, Bijloke
5. Genk, Nieuwe en versterkte aanpak in Waterschei
6. Gent, WEB-Op de grens Rabot-Blaisantvest-Sluizeken-Tolhuis-Ham
7. Hasselt, Oude Statie-Runkst: dak- en thuislozenwerking
8. Mechelen, Arsenaal speelt thuishatch
9. Oostende, Zorgzame buurt Westerkwartier
10. Sint-Niklaas, Kroonmolenwijk
11. Vilvoorde, Wijk Centrum.

De Vlaamse Regering heeft op haar vergadering van 17 december 2021, op mijn voorstel, aan deze 11 wijkverbeteringscontracten subsidies toegekend voor een totaal bedrag van 7.600.000 euro. Van dit bedrag is 4.000.000 euro afkomstig uit de relanceprovisie.

In 2022 starten deze 11 wijkverbeteringscontracten.

OD 6.2 We zorgen voor een duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen

Het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 bepaalt dat de bestaande regels binnen de Vlaamse bevoegdheden maximaal worden aangepast in lijn met de aanbevelingen van de studie Torfs. Het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 is in werking getreden op 16 november 2021. Ter uitvoering van dit decreet werden de nodige uitvoeringsbesluiten opgesteld, waarvan de regelgevende procedures afgerond worden in 2022. Ter ondersteuning van de betrokken actoren werden er infodossiers opgesteld en ter beschikking gesteld op de website van ABB.

Op 10 december 2021 besliste de Vlaamse Regering om de Informatie- en Screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen van ABB aan te wijzen als bevoegde instantie in de zin van het decreet. Het nieuwe Erkenningsdecreet bepaalt de opdrachten en bevoegdheden van de Vlaamse Informatie- en screeningsdienst op de lokale

geloofsgemeenschappen. Deze dienst ziet toe op de naleving van de verplichtingen van de reeds erkende lokale besturen van de eredienst. Daarnaast zal ze de lokale geloofsgemeenschappen die erkend willen worden screenen en onderzoeken of ze beantwoorden aan de erkenningscriteria. Ook zal deze dienst lokale geloofsgemeenschappen ondersteunen zodat ze in regel zijn met hun verplichtingen.

In 2021 werd de nieuwe Informatie- en screeningsdienst aldus opgericht. Het werkingsbudget van de Vlaamse Informatie- en screeningsdienst werd voornamelijk ingezet voor:

- personeels- en werkingskosten;
- investeringen in de digitalisering en uitbouw van de werking.

OD 6.3 We bieden de lokale besturen meer mogelijkheden en stimuli om in te zetten op een adequaat en toekomstgericht beleid inzake neven- en herbestemming van eredienstgebouwen

2021 is het laatste jaar dat het 'Projectbureau Herbestemming Parochiekerken' actief was. In haar 6-jarig bestaan heeft het Projectbureau, na 7 projectoproepen, 142 haalbaarheidsonderzoeken (architectonische en financiële haalbaarheid) begeleid en gefinaliseerd. Telkens is hiervoor door de projectleider ter plaatse afgestapt om een lokale stuurgroep daadwerkelijk te begeleiden in hun zoektocht naar een concrete her- of nevenbestemming van "hun" parochiekerk.

In het voorjaar 2021 organiseerde ik samen met collega minister Diependaele, bevoegd voor onroerend erfgoed, een elektronische bevraging bij de 300 Vlaamse burgmeesters. We wilden weten hoe zij aankeken tegen de beleidsinstrumenten die de Vlaamse overheid binnen dit thema inzet. Het gaat dan zowel over het genoemde Projectbureau als over het instrument van de kerkenbeleidsplannen die sinds enkele jaren is ingeschreven in het onroerenderfgoeddecreet. Bovendien wilden we weten of het thema van de herbestemming van parochiekerken leeft bij de lokale besturen, welke moeilijkheden ze ondervinden bij hun pogingen tot effectieve realisatie van projecten van her- of nevenbestemming en welke verwachtingen ze koesteren ten aanzien van de Vlaamse overheid voor de komende jaren.

De meerderheid van de burgemeesters was van mening dat de opmaak van een kerkenbeleidsplannen positief bijdraagt tot de (discussie over) her- of nevenbestemming van parochiekerken. De burgemeesters van gemeenten die een haalbaarheidsonderzoek hebben doorlopen met het Projectbureau waren hierover zeer tevreden. En dat het thema over de toekomst van de parochiekerken actueel zal blijven, hoeft weinig betoog: van de 111 antwoorden zeiden 81 burgemeesters dat de komende 10 jaar minstens 1 herbestemming van een parochiekerk op hun grondgebied wenselijk is.

Met de resultaten van deze bevraging in de hand en na diverse gesprekken met alle mogelijke belanghebbenden keurde de Vlaamse Regering op 16 juli 2021, op voorstel van mezelf en collega minister Diependaele, de visie "Beleidsmaatregelen voor de her- en nevenbestemming van parochiekerken in Vlaanderen" goed. Met deze visienota willen we een basis leggen om de ondersteunende rol van de Vlaamse overheid ten aanzien van de lokale besturen verder te versterken. Alsook het beleidsinstrumentarium dat in het voorbije decennium is uitgewerkt, aanpassen aan de evoluties en de noden op het terrein. De visienota, die is besproken in de zitting van de beide bevoegde commissies in het Vlaams Parlement, schuift de volgende beleidssporen naar voren:

- een programma "Toekomst parochiekerken" moet zorgen voor een geïntegreerde aanpak, met één aanspreekpunt voor de lokale besturen en een ondersteuningsaanbod die verder reikt dat de haalbaarheidsonderzoeken van het

Projectbureau. Ook in de fase na het haalbaarheidsonderzoek, dus in de eigenlijke realisatiefase, moeten de lokale besturen ondersteund blijven;

- de kerkenbeleidsplannen integreren in de organieke eredienstregelgeving én verplichten om deze te actualiseren bij de start van elke lokale bestuursperiode;
- het actualiseren en uitbreiden van de financiële steunverlening, onder andere door subsidies te verlenen aan niet-beschermdere dienstgebouwen die hun eredienstfunctie verloren hebben en in publieke handen blijven, maar waarvoor er nog geen beslissing is genomen over een toekomstige functie;
- het actiever exploreren van private initiatieven als een zinvolle herbestemmingsoptie;
- de opmaak, door de administratie Onroerend Erfgoed, van een herbestemmingsprofiel van elke parochiekerk in Vlaanderen.

In het najaar van 2021 zijn de werkzaamheden van het Projectbureau gefinaliseerd én zijn eerste voorbereidingen getroffen voor de implementatie van het Programma Toekomst Parochiekerken. Een stuurgroep die het Programma gestalte moet geven, is ondertussen geïnstalleerd. Deze stuurgroep bestaat niet alleen uit vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid (administraties en kabinetten van Binnenlands Bestuur en Onroerend Erfgoed), van de lokale besturen (VVSG) en van enkele partners met specifieke expertise (de Vlaamse Bouwmeester, vzw Parcum en Vlinter, de koepel van de streekontwikkelingsintercommunales), maar tevens ook uit een vertegenwoordiging van de bisschoppenconferentie. De verantwoordelijkheid voor het welslagen van dit programma, vanaf 2022, ligt gezamenlijk bij deze partners.

Daarnaast werden in 2021 investeringssubsidies voor gebouwen van de eredienst verstrekt. Deze financiering bedroeg 2,9 miljoen euro (incl. de haalbaarheidsonderzoeken).

OD 6.4 We ondersteunen lokale besturen in hun sleutelrol bij de preventie van gewelddadige radicalisering

Op 21 mei 2021 keurde de Vlaamse Regering het nieuwe actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie goed. Dit actieplan focust op de diverse vormen van extremisme. Daarnaast heeft het de nodige aandacht voor haatspraak, desinformatie en polarisatie (online en offline). In de uitvoering van dit actieplan spelen steden en gemeenten een grote rol. In 2021 heb ik, naast mijn coördinerende rol, reeds een aantal concrete initiatieven genomen.

Op 5 maart 2021 werd een nieuwe projectoproep gelanceerd ter ondersteuning van lokale besturen in de aanpak van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie. De oproep biedt de mogelijkheid aan steden en gemeenten om hun lokale regiefunctie te versterken door het uitbouwen van netwerken en het gericht inspelen op bepaalde lokale pijnpunten. Het bundelen van krachten en het aangaan van een samenwerking met andere gemeenten en steden werd in deze projectoproep aangemoedigd. In totaal werden 14 projecten geselecteerd, goed voor 33 betrokken lokale besturen, die op 1 juli 2021 van start zijn gegaan.

Een van de instrumenten die lokale besturen in handen hebben in functie van hun lokale aanpak, is het LIVC-R. Omdat de federale wet ter zake een aantal cruciale zaken niet kon regelen, werd op 21 mei 2021 het ontwerp van decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan de regeling van de modaliteiten van deelname aan de LIVC-R goedgekeurd. Aanvullend werd het draaiboek LIVC-R en een vraag- en antwoordfiche LIVC-R ontwikkeld.

De projectsubsidie aan de VVSG om lokale besturen te ondersteunen in hun lokale aanpak werd voor 4 jaar verlengd. De VVSG voorziet hierbij in expertiseontwikkeling,

netwerkvorming en kennisdeling. Aanvullend werd een bijkomende subsidie toegekend om specifieke begeleiding en ondersteuning te voorzien bij de uitbouw en werking van de LIVC-R.

In de aanpak van negatieve polarisering ging op 1 april 2021 het project rond het 'Wij-zij netwerk' van Kazerne Dossin van start. Het netwerk zet in op het verspreiden van kennis, tools- en strategieën om maatschappelijk beter om te gaan met negatieve polarisatie. Daartoe verenigt het Wij-Zij Netwerk organisaties uit de overheid, politie, onderwijs en het maatschappelijk middenveld. Een concrete actie van het netwerk was de organisatie van drie webinars in januari en februari 2022, n.a.v. toenemende negatieve polarisatie rond de COVID-maatregelen om de lokale besturen te helpen bij het managen van ervan.

Op 1 juli 2021 ging tevens het project 'begeleide bezoeken aan Kazerne Dossin als leermaatregel ter bestrijding van racisme, discriminatie en haatmisdrijven' van start. Deze maatregel beoogt een leerproces met vooraf afgebakende inhoud en een toe-eigening door de betrokkene. Via een interactieve aanpak streeft het traject inzicht na in het eigen handelingsvermogen en gedragsverandering. De betrokkene wordt geconfronteerd met de risico's en gevolgen van zijn of haar gedrag voor anderen en voor zichzelf. De eerste effectieve trajecten gingen eind 2021 van start.

Tenslotte werd ook aan het Hannah Arendt Instituut een projectsubsidie toegekend om gedurende 3 jaar lokale besturen te ondersteunen bij de ontwikkeling van een beleid om negatieve polarisatie, haatspraak en desinformatie te bestrijden. Dit zowel online als offline. Al in 2022 voorziet de organisatie leermodules rond negatieve en positieve polarisatie, desinformatie en het opbouwen van actief omstaanderschap.

1.8. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

BINNENLANDS BESTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	AO		TO		LO	
	2e BA	BU	2e BA	BU	2e BA	BU
2021						
ESR-ontvangsten OW	0	1	0	0	0	0
Toe-lagen OI	0	0	0	0	0	0
Overige OL,OP, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	1	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2021 werd nog een terugvordering van een rechtsplegingsvergoeding ontvangen op een begrotingsartikel met de oude entiteitscode van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

BINNENLANDS BESTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	AO		TO		LO	
2021	2e BA	BU	2e BA	BU	2e BA	BU
ESR-ont- vangsten OW	800	3.581	0	0	0	0
Toe- lagen OI	0	0	0	0	0	0
Overige OL,OP, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	800	3.581	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Op dit ontvangstenartikel werden de terugvorderingen geboekt van de kosten van de gewestelijke ontvangers en van niet aangewende subsidies.

BINNENLANDS BESTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR- uit- gaven WT, LO, PR	3.879.091	4.067.486	4.048.925	3.879.086	4.012.414	3.991.879
Toe- lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	3.879.091	4.067.486	4.048.925	3.879.086	4.012.414	3.991.879

Inhoudelijke toelichting:

Evolutie VAK en VEK 2E BA t.o.v. 2E BA-JR:

(duizend euro):

Begrotingsartikel	VAK	VEK	Omschrijving
--------------------------	------------	------------	---------------------

SJ0-1SMC2GA-WT	+14.824		Herverdeling vanuit QBX-3QCE2DA-WT voor de relancemaatregel klimaatacties.
SJ0-1SMC2GA-WT	+529	+529	Herverdeling vanuit CB0-1CBG2AJ-PR voor de relancemaatregel zomerscholen.
SJ0-1SMC2GA-WT	+653		Herverdeling vanuit CB0-1CBG2AH-PR voor de relancemaatregel fiets-gemeentewegen.
SJ0-1SMC2GA-WT	+1.210	+1.620	Herverdeling vanuit SJ0-1SMC2GE-PR voor de werking van de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen.
SJ0-1SMC2GA-WT	+1.189		Herverdeling vanuit de provisie SJ0-1SMC2GE-PR voor de relancemaatregel radicalisering.
SJ0-1SMC2GA-WT	+175.185	+132.057	Herverdeling vanuit CB0-1CBG2AB-PR voor Corona 2020-2021
SJ0-1SMC2GA-WT	-197		Herverdeling naar SJ0-1SMC2GD-WT voor bijkomende analyse en productiecapaciteit voor de uitbouw van het Loket Lokale Besturen in 2021 en 2022.
SJ0-1SMC2GA-WT	-3.613		Herverdeling naar SJ0-1SMC2HA-WT voor wijkverbeteringscontracten (waarvan 2 978 keuro van de relancemaatregel zomerscholen, 521 keuro van de relancemaatregel radicalisering en 114 keuro van de overige werkingsmiddelen)
SJ0-1SMC2GD-WT	+197		Herverdeling vanuit SJ0-1SMC2GA-WT voor bijkomende analyse en productiecapaciteit voor de uitbouw van het Loket Lokale Besturen in 2021 en 2022
SJ0-1SMC2GD-WT	+817	+742	Herverdeling vanuit CB0-1CBG2AH-PR voor de relancemaatregel gemeente zonder gemeentehuis.
SJ0-1SMC2GE-PR	-1.210	-1.620	Herverdeling naar SJ0-1SMC2GA-WT voor de werking van de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen.
SJ0-1SMC2GE-PR	-1.189		Herverdeling naar SJ0-1SMC2GA-WT voor de relancemaatregel radicalisering.
Totaal	188.395	133.328	

1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

PJ0-9PMCAGA-OW – EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel

Op dit ontvangstenartikel worden de terugvorderingen geboekt van de kosten van de gewestelijke ontvangers. Daarnaast wordt de terugvordering van niet aangewende subsidies beleidsveld binnenland op dit artikel aangerekend.

In 2021 is dit vervangen door een begrotingsartikel met de nieuwe entiteitscode van het Agentschap Binnenlands Bestuur (SJ0).

(duizend euro)			
2021	AO	TO	LO
2e BA	0	0	0
Uitvoering	1	0	0

Inhoudelijke toelichting

In 2021 werd nog een terugvordering van een rechtsplegingsvergoeding ontvangen op dit begrotingsartikel met de oude entiteitscode van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

SJ0-9SMCAGA-OW – EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel

Op dit ontvangstenartikel worden de terugvorderingen geboekt van de kosten van de gewestelijke ontvangers. Daarnaast wordt de terugvordering van niet aangewende subsidies beleidsveld binnenland op dit artikel aangerekend.

(duizend euro)			
2021	AO	TO	LO
2e BA	800	0	0
Uitvoering	3.581	0	0

Inhoudelijke toelichting

De terugvorderingen voor de kosten van de gewestelijk ontvangers bedroegen in 2021 650 keuro (bij begrotingsaanpassing werd dit geraamd op 790k euro):

- 581 keuro voor terugvordering bij de bediende besturen (volgens overgangsbepaling DLB).
- 69 keuro voor terugvordering bij de externe werkgevers die een gewestelijke ontvanger inzetten, volgens art. X 42.

De terugvorderingen van subsidies bedroegen 2 916 keuro (dit werd bij begrotingsaanpassing geraamd op 10 keuro):

- 35 keuro terugvorderingen subsidies;
- 25 keuro terugvordering voorschot covid-19-pandemie;
- 2860 keuro terugvordering responsabiliseringsbijdrage.

Daarnaast werden een aantal diverse ontvangsten geboekt, zoals terugvorderingen van rechtsplegingsvergoedingen.

Uitgavenartikelen

SJ0-1SMC2GA-WT – EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit krediet bevat de uitgaven voor de dagelijkse werking van de beleidsondersteuning, de uitbouw van het kenniscentrum (met o.a. een klein studie- en consultancy-budget), de ondersteuning van de lokale besturen (in de vorm van het aanbieden van consultancy of de subsidiëring van initiatieven ter verhoging van de bestuurskracht van lokale besturen), de werkingskosten voor de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen en de kosten voor de communicatie en de kennisdeling met de lokale besturen. Daarnaast trekt de Vlaamse begroting middelen uit voor subsidies van specifieke investeringen in de lokale besturen. Het betreft subsidies voor het niet-beschermd patrimonium van de erkende erediensten, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en voor de haalbaarheidsstudies voor neven- en herbestemmingen van parochiekerken en crematoria.

In 2021 werden ook verschillende corona- en relancemaatregelen voor lokale besturen gefinancierd van op dit krediet, waaronder het Vlaams Energie- en Klimaatplan, fietsinfrastructuur, zomerscholen en preventie van radicalisering.

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	22.274	212.054	209.902	22.274	156.480	153.164

Inhoudelijke toelichting

Evolutie VAK en VEK 2E BA t.o.v. 2E BA-JR:

(duizend euro):

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
+14.824		Herverdeling vanuit QBX-3QCE2DA-WT voor de relancemaatregel klimaatacties.
+529	+529	Herverdeling vanuit CB0-1CBG2AJ-PR voor de relancemaatregel zomerscholen.
+653		Herverdeling vanuit CB0-1CBG2AH-PR voor de relancemaatregel fiets- gemeentewegen.
+1.210	+1.620	Herverdeling vanuit SJ0-1SMC2GE-PR voor de werking van de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen.
+1.189		Herverdeling vanuit de provisie SJ0-1SMC2GE-PR voor de relancemaatregel radicalisering.
+175.185	+132.057	Herverdeling vanuit CB0-1CBG2AB-PR voor Corona 2020-2021
-197		Herverdeling naar SJ0-1SMC2GD-WT voor bijkomende analyse en productiecapaciteit voor de uitbouw van het Loket Lokale Besturen in 2021 en 2022.
-3.613		Herverdeling naar SJ0-1SMC2HA-WT voor wijkverbeteringscontracten (waarvan 2 978 keuro van de relancemaatregel zomerscholen, 521 keuro van de

		relancemaatregel radicalisering en 114 keuro van de overige werkingsmiddelen)
189 780	134 206	

In 2021 werden volgende uitgaven aangerekend op dit begrotingsartikel (zie bijlage voor meer detail):

(duizend euro)

Juridische procedures en adviezen	350
Communicatie	78
Werkingsmiddelen beroepscommissie voor tuchtzaken	30
Ondersteuning lokale besturen, consultancy en studieopdrachten	253
Ondersteuning beleidsgericht onderzoek	613
Gesubsidieerde infrastructuur	2.961
Corona 2020-2021	173.033
Werkingskosten informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen	1.210
Relancemaatregel klimaatacties	24.907
Relancemaatregel zomerscholen	2.550
Relancemaatregel radicalisering	2.668
Relancemaatregel fiets- gemeentewegen	653
Overige werkingsmiddelen	596
Totaal	209.902

SJ0-1SMC2GB-WT – ORGANISATIE VERKIEZINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Op dit begrotingsartikel worden de kosten aangerekend voor de organisatie van de verkiezingen.

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	100	100	60	95	95	35

Inhoudelijke toelichting

In 2021 werden uitgaven voor de ontwikkeling van IT-toepassingen, juridisch advies en verhuizing van stempapier aangerekend op dit begrotingsartikel (zie bijlage voor meer detail).

SJ0-1SMC2GC-WT – FONDSSEN LOKALE FINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit begrotingsartikel omvat de algemene financieringsmiddelen voor lokale en provinciale besturen, waaronder als voornaamste de middelen uit het Vlaams Gemeentefonds.

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	3.853.369	3.853.369	3.837.056	3.853.369	3.853.369	3.837.056

Inhoudelijke toelichting

De uitgaven op dit begrotingsartikel staan toegelicht bij OD 4.1.

SJ0-1SMC2GD-WT – INITATIEVEN BINNENLANDS BESTUUR MET EEN DIGITAAL COMPONENT

Korte inhoud begrotingsartikel

De middelen op dit begrotingsartikel worden ingezet voor projecten met een digitale/technologische component en dit met het oog op het realiseren van hedendaagse en innovatieve oplossingen voor de uitdagingen waarmee binnenlands bestuur wordt geconfronteerd.

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	895	1.909	1.907	895	1.637	1.624

Inhoudelijke toelichting

Evolutie VAK en VEK 2E BA t.o.v. 2E BA-JR:

(duizend euro)		
VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
+197		Herverdeling vanuit SJ0-1SMC2GA-WT voor bijkomende analyse en productiecapaciteit voor de uitbouw van het Loket Lokale Besturen in 2021 en 2022
+817	+742	Herverdeling vanuit CB0-1CBG2AH-PR voor de relancemaatregel gemeente zonder gemeentehuis.
1 014	742	

De belangrijkste uitgaven die op dit begrotingsartikel werden aangerekend zijn de relancemaatregel Gemeente zonder Gemeentehuis en productontwikkeling voor onder

meer het Loket voor Lokale Besturen, BBC-rapportering, Lokale Besluiten als geLinkte Open Data en publieke databanken (zie bijlage voor meer detail).

SJ0-1SMC2GE-PR – PROVISIE SCREENINGSDIENST LOKALE GELOOFSGEMEENSCHAPPEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Provisie opstart Vlaamse informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen.

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	2.453	54	0	2.453	833	0

Inhoudelijke toelichting

Evolutie VAK en VEK 2E BA t.o.v. 2E BA-JR:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
-1.210	-1.620	Herverdeling naar SJ0-1SMC2GA-WT voor de werking van de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen.
-1.189		Herverdeling naar SJ0-1SMC2GA-WT voor de relancemaatregel radicalisering.
-2.399	-1.620	

2. ISE STEDENBELEID

2.1. SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

OD 7.1 We versterken de steden

Het Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen (investeringsfonds) is gestart in 2017, waarbij drie financieringskanalen – stadsvernieuwing, het vroegere grootstedenbeleid en het plattelandsfonds – worden gebundeld.

De eerste pijler, namelijk stadsvernieuwing, zet ik in om projecten te ondersteunen die de aantrekkelijkheid, leefbaarheid en duurzaamheid van de Vlaamse provinciale en centrumsteden verhogen. In 2021 lanceerde ik daarvoor drie oproepen.

Een eerste oproep richtte zich op grootschalige stadsvernieuwingsprojecten, waarvoor maximaal 5.000 keuro aan subsidies kon worden aangevraagd. Er werden 8 projecten ingediend, waarvan er 2 werden geselecteerd.

De tweede oproep richtte zich op conceptsubsiëring. Binnen die oproep kunnen de steden projecten indienen om een stevige projectbasis te ontwikkelen voor een uitdagende thematiek of plek. Hiervoor dienden de steden 8 projecten in, waarvan er 5 werden geselecteerd.

De derde oproep tenslotte, betrof de thematische projectsubsidies. Deze oproep richtte zich op specifieke stedelijke uitdagingen waarop tot nog toe geen afdoende antwoord kon worden geformuleerd. De oproep 2021 stond in het teken van de hittebestendige stad. Onze Vlaamse steden worden meer en meer geconfronteerd met klimaatproblemen die betrekking hebben op droogte, wateroverlast, luchtverontreiniging, extremere temperaturen in de zomer. In deze oproep zochten steden naar creatieve oplossingen die ze (kunnen) nemen tegen de hitte. 10 steden dienden in totaal 10 projecten in, waarvan er 4 werden goedgekeurd.

Met de tweede pijler van het investeringsfonds heb ik net als de vorige jaren ook in 2021 aan de vijf centrumsteden Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas een subsidie (het vroegere grootstedenbeleid) toegekend voor investeringen in innoverende stadsvernieuwingsprojecten met als doel de duurzaamheid en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren.

Met de derde pijler van het investeringsfonds heb ik met het oog op investeringen in vaste materiële activa in 2021 aan 50 plattelandsgemeenten een subsidie (het vroegere plattelandsfonds) toegekend.

	Budget 2021 (in Keuro)
3 oproepen rond stadsvernieuwing	9.041
Subsidie 5 centrumsteden	14.274
Subsidie plattelandsgemeenten	7.473

Na de goedkeuring op de Vlaamse Regering van 5 maart 2021 lanceerde ik op 18 maart in het kader van de Vlaamse relancemaatregelen, ook de oproep Veerkrachtige steden na corona.

Met deze oproep wil ik de Vlaamse steden stimuleren om zich in en na de periode van de coronapandemie verder te ontwikkelen en herdenken tot groeipolen van innovatie, diversiteit, ontmoeting en welvaart, met een verbeterde mobiliteit, met meer kwalitatieve publieke en private ruimte, met een verbeterde woonkwaliteit en met bovenal ook een versterkt economisch weefsel.

Bij het afsluiten van de indieningsperiode werden 25 voorstellen ingediend (uit 19 steden), die werden beoordeeld door een multidisciplinaire jury.

De Vlaamse Regering heeft op haar vergadering van 17 december 2021, op mijn voorstel, aan 9 projecten subsidies toegekend voor een totaal bedrag van 20.000.000 euro, afkomstig uit de relanceprovisie.

In 2022 werden deze 9 projecten opgestart.

OD 7.2 We pakken de grootstedelijke problematieken en uitdagingen krachtadig aan

In navolging van het regeerakkoord 2019-2024 heb ik in 2021 de jaarlijkse ondersteuning aan Dilbeek, Halle en Vilvoorde (gestart in 2017) en aan Ninove (gestart in 2020)

verdergezet. Met deze middelen beschikken deze lokale besturen over extra financiële ruimte voor de uitdagingen die ze ondervinden door de grote functionele verwevenheid met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Ook Denderleeuw, Geraardsbergen en Zottegem ontvingen in 2021, net zoals in 2020, financiële ondersteuning. Met deze middelen beschikken deze lokale besturen over extra financiële ruimte voor de knooppuntfunctie die ze op het vlak van mobiliteit uitoefenen.

Tenslotte heb ik in 2021 aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een subsidie toegekend voor de aanpak van grootstedelijke uitdagingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De VGC gebruikt deze subsidie om een duurzaam stedenbeleid op het vlak van gemeenschapsmateries vorm te geven. De gesubsidieerde acties zetten in op de verhoging van de leefbaarheid op stads- en wijkniveau, het tegengaan van de dualisering en de verhoging van de kwaliteit van het bestuur van de stad.

	Budget 2021 (in Keuro)
4 subsidies grootstedelijke problemen	4.500
3 subsidies mobiliteitsknooppunt	2.500
Subsidie aan VGC Grootstedelijke uitdagingen	17.305

OD 7.3 We werken aan een duurzame en verbindende samenleving

De Vlaamse Open City Architectuur (VLOCA) werd in 2020 en 2021 opgestart in samenwerking met het consortium imec/VITO. De VLOCA methodiek, de kennishub en het portaal werden gebruikt in thematische trajecten waarin naast de kennisinstellingen, de lokale overheden en de leveranciers nauw samenwerken. In 2022 kent VLOCA een transitiejaar. De focus wordt enerzijds gelegd op verdere operationalisering van de vraag gedreven dienstenorganisatie door middel van trajecten; anderzijds door de kennisoverdracht vanuit imec en VITO naar ABB.

Het Smart Flanders-programma verkoos met haar jaarthema (zomer 2021 - zomer 2022) aansluiting te zoeken bij het speerpuntenprogramma van het Kenniscentrum Vlaamse Steden door in te zetten op een datapedia, een onderzoek naar een zon-zoneringskaart, en een onderzoek naar de mogelijkheden van energiedelen in appartementsgebouwen. Eind 2021 werd ook het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten-voorstel 'Sensorhotels' geselecteerd. Dit project gaat van start begin 2022.

Midden 2021 liep het vorige jaarthema 'Citizen Science' af. In het voorjaar van 2021 werd het handboek 'Citizen Science voor lokale besturen' en een 'Beste Koop'-model voor sensoren voorgesteld in afzonderlijke webinars. Reeds in het najaar van 2021 liet ik een eerste actualisatie uitvoeren van het 'Beste Koop'-model en ook in 2022 zal een nieuwe actualisatie gebeuren. Ook ondersteunde ik verder de reeds opgestarte projecten: CityFlows en de actualisatie van het open data-instrumentarium. Beiden worden uitgevoerd door imec.

Omdat cyberveiligheid een blijvend aandachtspunt is voor lokale besturen, verleng ik het project Cyberveilige Gemeenten in 2022. Daarvoor heb ik in 2021 een projectsubsidie van 199.621,16 euro toegekend aan de VVSG voor de verderzetting en uitbreiding van het project Cyberveilige Gemeenten met het aangepaste actieplan. Met het vervolgtraject wil ik lokale besturen verder blijven ondersteunen door de toolkit cyberveiligheid actueel te houden en aan te vullen met bijkomende tools. Ook zet ik het traject Ethisch Hacken verder en blijft het aanbod van ICT-veiligheidsaudits met cofinanciering door Audit Vlaanderen gelden in 2022 (zie ook OD 9.2).

OD 7.4 We bouwen verder mee aan Vlaanderen als slimme regio en dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het Vlaamse smart city-ecosysteem

Zoals de voorbije jaren volg ik nauwgezet het Europese stedenbeleid, in het bijzonder de Urban Agenda en de operationalisering daarvan in partnerschappen of andere vormen van inter-Europese en interstedelijke samenwerking. Onder het Sloveense voorzitterschap werd in november het Ljubljana Agreement goedgekeurd. Dit Ljubljana Agreement en het bijhorende werkplan zijn een verdere operationalisering van het Leipzig Charter, dat ik in 2020 mee goedkeurde. Deze documenten zullen de komende jaren mee het referentiekader vormen voor het Europees stedelijk beleid, de EU Urban Agenda en de partnerschappen die in dat kader worden ontwikkeld.

Volgens de toerbeurtregeling nam mijn administratie in de eerste helft van 2021 het delegatieleiderschap op in de Europese fora inzake de stedelijke aangelegenheden, zoals de Urban Development Group (UDG) meetings en de Directors-General Urban Matters (DGUM) meetings.

Kennisdeling rond Europese stedelijke aangelegenheden met de lokale besturen en andere Vlaamse overheidsinstanties vormde ook in 2021 een belangrijk aandachtspunt. In 2021 kwam de nieuwe EU-programmaperiode 2021-2027 in een definitieve plooi te liggen. In het bijzonder had ik aandacht voor die programma's met een belangrijke stedelijke dimensie, zoals het Cohesiebeleid (vooral het EFRO-programma). Met onder meer de VVSG en VLEVA werden mogelijke samenwerkingsverbanden verkend om de lokale besturen te ondersteunen in hun Europese werking.

OD 7.5 Stedenbeleid is een referentiepunt voor de Vlaamse steden

Ook in 2021 heb ik verschillende initiatieven genomen om de steden te ondersteunen op het vlak van kennisdeling en capacity building.

Het Vlaams Stedenbeleid heeft bijgedragen aan de publicatie van de nieuwe editie Gemeente-Stadsmonitor in juni 2021 (zie ook supra OD 5.1). De vernieuwde interactieve website met kant-en-klare rapporten bevat een afzonderlijke themapagina over en voor de 13 centrumsteden, waarmee ik hun rol in Vlaanderen en hun potentieel onder de aandacht wil brengen. Deze pagina bevat ook een rapport op maat van de centrumsteden, waarin de benchmark 'Vlaams gewest' vervangen is door de waarde van de 13 centrumsteden. Dit stelt hen in staat om de eigen positie vlot te vergelijken met het gemiddelde voor de centrumsteden. Ondertussen werkt het Vlaams Stedenbeleid actief mee aan de voorbereiding van de volgende burgerbevraging, die in het voorjaar 2023 doorgaat in alle 300 Vlaamse steden en gemeenten.

De coronapandemie heeft de planning voor het opzetten van een mooi aanbod van kennisdeling voor de 21 provinciale steden doorkruist. Een trefdag over het thema 'Bereikbare stad' kon in 2021 niet doorgaan en heb ik moeten verplaatsen naar 30 mei 2022. Ik ga met de resultaten van de brede bevraging eind 2020 van de provinciale steden verder aan de slag en plan verdere workshops en ondersteuning voor deze steden.

Ik heb de coronapandemie aangegrepen om 7 experts aan de hand van videogesprekken te laten reflecteren over kansen, mogelijkheden, innovatie ... die steden kunnen aangrijpen, veerkracht kunnen geven (www.stadnacorona.be)..

Het project SAMEN dat ik in 2020 initieerde in de stad Mechelen, heb ik in de loop van 2021 verder uitgerold in de provincie Antwerpen..

Tenslotte heb ik ook in 2021 opnieuw een subsidie toegekend aan de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten voor de werking van het kenniscentrum Vlaamse Steden.

2.2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

STEDENBELEID, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	AO		TO		LO	
2021	2e BA	BU	2e BA	BU	2e BA	BU
ESR-ontvangsten OW	20	0	0	0	0	0
Toe-lagen OI	0	0	0	0	0	0
Overige OL, OP, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	20	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werden in 2021 geen terugvorderingen geboekt.

STEDENBELEID, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	57.154	84.820	84.819	61.193	61.246	52.007
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	57.154	84.820	84.819	61.193	61.246	52.007

Inhoudelijke toelichting:

Evolutie VAK en VEK 2E BA t.o.v. 2E BA-JR: zie tabel bij begrotingsartikel SJ0-1SMC2HA-WT – ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN.

1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

SJ0-9SMCAHA-OW – ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Op dit ontvangstenartikel worden de terugvorderingen geboekt van de niet aangewende of terug te vorderen subsidies beleidsveld stedenbeleid. Het kan gaan om te veel ontvangen subsidies of terugvorderingen omdat niet aan alle voorwaarden voldaan is.

(duizend euro)			
2021	AO	TO	LO
2e BA	20	0	0
Uitvoering	0	0	0

Inhoudelijke toelichting

In 2021 werden geen terugvorderingen geboekt.

Uitgavenartikelen

SJ0-1SMC2HA-WT – ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten die bestemd zijn om de werkingskosten en andere kosten te betalen voor het Vlaamse Stedenbeleid, de ad nominatim subsidies aan de VVSG voor de werking van het kenniscentrum Vlaamse Steden en aan de VGC, de subsidies voorzien om de grootstedelijke uitdagingen aan te pakken in vier gemeenten rond Brussel alsook subsidies voor Denderleeuw, Zottegem en Geraardsbergen voor hun centrumfunctie als mobipunt voor de regio.

De verdere uitbouw van het slimme steden en gemeenten traject, inclusief het VLOCAtraject, wordt ook aangerekend op dit begrotingsartikel.

Op dit begrotingsartikel worden tevens de uitgaven aangerekend voor projectsubsidies, initiatieven die een boost geven aan de stedelijkheid en het stedelijke leven in de stad zelf (voorbeeldfunctie, leerpunten voor andere steden, positieve beeldvorming).

Tenslotte de kosten van monitoring van de duurzame en creatieve steden, de surveybevragingen, de analyse en publicatie van de resultaten van de gemeente- en

stadsmonitor om de regionale tendensen in kaart te brengen zodat er ook data en (beleids)informatie over de regionale schaal beschikbaar is en beleidsmatige initiatieven om tegemoet te komen aan de noden en uitdagingen om een duurzaam, innovatief, creatief en leefbaar stedenbeleid.

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	26.366	54.032	54.032	26.366	26.419	25.555

Inhoudelijke toelichting

Evolutie VAK en VEK 2E BA t.o.v. 2E BA-JR:

(duizend euro)

VAK	VEK	Omschrijving herverdeling
3.613		Herverdeling van SJ0-1SMC2GA-WT voor wijkverbeteringscontracten (waarvan 2.978 keuro van de relancemaatregel zomerscholen, 521 keuro van de relancemaatregel radicalisering en 114 keuro van de overige werkingsmiddelen).
20.000		Herverdeling van de centrale relancemiddelen voor veerkrachtige steden.
4.000		Herverdeling van de centrale relancemiddelen voor wijkverbeteringscontracten.
53	53	Herverdeling vanuit de centrale relanceprovisie voor spending reviews in het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging.
27.666	53	

Hiervoor verwijs ik graag naar OD5.1, OD6.1, OD7.2, OD7.3 en OD7.5

Concreet werden o.m. volgende subsidies en initiatieven betaald (zie bijlage voor meer detail):

- De trajecten die werden opgezet in het 'Smart Flanders'-Programma;
- de subsidies voor projectmatige thematische oproepen en andere beleidsinitiatieven om de maatschappelijke uitdagingen in de steden aan te pakken (visietraject 20 jaar stadsvernieuwing, het ondersteuningstraject bereikbare stad);
- de facultatieve nominatim subsidie aan de VVSG voor de werking van het Kenniscentrum Vlaamse centrumsteden;
- de facultatieve nominatim subsidie aan de VGC;
- de facultatieve nominatim subsidies aan Dilbeek, Halle, Vilvoorde en Ninove voor de grootstedelijke uitdagingen en aan Zottegem, Geraardsbergen en Denderleeuw voor de mobifunctie die deze besturen vervullen;
- de projectsubsidie aan VVSG voor het project Cyberveilige gemeenten.

Ook de relanceprojecten Wijkverbetering (11 projecten) en Veerkrachtige Steden na corona (9 projecten) worden op dit begrotingsartikel aangerekend.

Er werd via een facultatieve subsidie een vierde project bekroond in de thematische oproep 'Hittebestendige Stad' t.b.v. 300 keuro.

Tot slot was er de budgetoverdracht naar team Vlaamse Bouwmeester voor de loonkost van de programmaregisseur voor het project Leefbare Buurten (38 keuro).

SJO-1SMC2HB-WT – INVESTERINGSFONDS LOKALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit begrotingsartikel bundelt drie financieringskanalen:

- het voormalige (federale) grootstedenbeleid;
- de budgetten voor stadsvernieuwing (projectsubsidies, conceptsubsidies en thematische oproepen);
- de middelen van het plattelandsfonds.

Deze middelen zijn samengebracht in het Investeringsfonds.

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	30.788	30.788	30.787	34.827	34.827	26.452

Inhoudelijke toelichting

In 2021 werden via dit begrotingsartikel de volgende subsidies toegekend:

- Subsidie aan 50 plattelandsgemeenten voor investeringen in vaste materiële activa (het vroegere plattelandsfonds) (7.473 keuro).
- Het instrument stadsvernieuwing wordt ingezet om projecten te ondersteunen die de aantrekkelijkheid, leefbaarheid en duurzaamheid van de Vlaamse provinciale en centrumsteden verhogen:
 - o 2 projectsubsidies voor grootschalige stadsvernieuwingsproject (7.481 keuro);
 - o 5 conceptsubsidies (360 keuro);
 - o 3 thematische projectsubsidies met als thema 'Digitale en sociaal-gedreven innovatie ter versterking van de stedelijke economie' (1.200 keuro).
- Subsidie aan de vijf centrumsteden Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas (het vroegere grootstedenbeleid) voor investeringen in innoverende stadsvernieuwingsprojecten met als doel de duurzaamheid en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren (14.274 keuro).

3. ISE AUDIT LOKALE BESTUREN

3.1. SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

OD 8.1 We verhogen de maturiteit van het organisatie- en risicobeheer via audits

Audit Vlaanderen blijft inzetten op het periodiek auditeren van lokale besturen. Voor het tweede jaar op rij was dat geen evidentie. Mede ondersteund door de mogelijkheden op het vlak van virtuele ontmoetingen, toonden de auditteams en de geauditeerde organisaties de nodige flexibiliteit. Daardoor blijven de resultaten op peil. In 2021 zijn in totaal 72 lokale auditrapporten opgeleverd:

- 6 rapporten van organisatie-audits;
- 57 rapporten van thema-audits;
- 2 lokale rapporten van interbestuurlijke audits;
- 7 rapporten van forensische audits.

Conform de afspraken was er hierbij zeker ook aandacht voor de risico's op vlak van IT en financieel management. Zoals opgenomen in de beleidsnota wordt de auditplanning waar nodig en wenselijk aangepast aan de bevindingen uit de forensische audits.

OD 8.2 We verbeteren interbestuurlijke relaties en werking via audits

In 2021 leidde de interbestuurlijke audit m.b.t. de omgang met leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten tot een globaal rapport. Daaruit bleek dat stappen moeten worden gezet om dit interbestuurlijke proces beter te beheersen. Het Departement Omgeving heeft in overleg met de Vlaamse Belastingdienst en VVSG een gezamenlijke reactie op het globaal interbestuurlijk rapport geformuleerd, waarin de grote lijnen van een verbetertraject voor de komende jaren worden geschetst.

Daarnaast leidde ook de reeks audits rond omgevingsvergunningen bij steden, gemeenten en provincies tot een globaal rapport. Daaruit bleek dat de geauditeerde lokale besturen het proces m.b.t. de beoordeling en toekenning van omgevingsvergunningen voldoende organiseren in functie van de wettelijke termijnen om die termijn te halen. Evenwel belemmeren verschillende zaken nog een efficiëntere, integere en kwaliteitsvolle aanpak en verloop van het omgevingsvergunningenproces. Voor een aantal van deze verbeterpunten is het aangewezen om een aanpak over de bestuursniveaus heen uit te werken.

In de loop van 2021 werd ook een volgende interbestuurlijke audit voorbereid. De gemeenschappelijke auditcomités van de Vlaamse administratie en van de lokale besturen beslisten dat deze zich richt op de bouw en het onderhoud van fietswegen.

OD 8.3 We optimaliseren de afstemming tussen de verschillende audit- en controleactoren

Audit Vlaanderen overlegt zeer frequent met andere audit- en controleactoren. In de eerste plaats is er veelvuldig overleg tussen Audit Vlaanderen en het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB).

Breder overlegt Audit Vlaanderen zowel ad hoc als structureel met de gouverneurs van de verschillende provincies. Als laatste zijn er ook regelmatige contacten met andere controleactoren (zoals lokale interne auditdiensten).

3.2. SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

OD 9.1 We leveren beleidsinput aan uit auditresultaten

Met de 5 globale rapporten voor lokale besturen en het globale rapport voor de interbestuurlijke audit die in 2021 werden gepubliceerd, werden telkens sterke en verbeterpunten gesignaleerd die veelal ook voor het verdere beleid relevant zijn. Aansluitend reikt Audit Vlaanderen de lokale besturen telkens handvaten aan om hun werking verder te versterken.

OD 9.2 We versterken de kennis over organisatie- en risicobeheer

Naast diverse toelichtingen aan gemeente- en OCMW-raden werkte Audit Vlaanderen vanuit zijn expertise en de bevindingen uit audits mee aan 10 verschillende workshops, toelichtingen en studiedagen. Eind 2021 zijn bovendien 216 goede praktijken die werden gedetecteerd tijdens auditopdrachten van Audit Vlaanderen online beschikbaar.

Met het oog op een grotere transparantie van auditrapporten besliste het auditcomité van de lokale besturen na een consultatietraject over te gaan tot het actief openbaar maken van de rapporten van reguliere audits bij de lokale besturen op de website van Audit Vlaanderen. In 2021 werden de eerste rapporten aldus online beschikbaar gemaakt.

In 2021 maakten nog eens 44 lokale besturen gebruik van het aanbod rond cofinanciering van ICT-veiligheidsaudits in het kader van het programma 'cyberveilige gemeenten' (zie ook OD 7.3).

3.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Voor het ISE Audit lokale besturen zijn er geen beleidskredieten in de begroting BU 2021 ingeschreven. De kredieten voor het ISE Audit lokale besturen worden opgenomen onder het apparaatsprogramma van Audit Vlaanderen. De toelichting over dit apparaatsprogramma is opgenomen in de BBT BU 2021 HR, Audit Vlaamse overheid.

VI APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Agentschap Binnenlands Bestuur – Programma SA – SJO

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	332	0	28.751	28.751

2e aanpassing BA-JR	0	332	0	30.339	31.582
BU	0	235	0	28.566	28.591

SJO-1SAC2ZZ-LO - LONEN

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	25.672	25.672
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	25.880	25.880
BU	0	0	0	25.119	25.111

Dit budget is bestemd voor de betaling van de wedden en toelagen van het personeel van het Agentschap Binnenlands Bestuur, inclusief de gewestelijke ontvangers.

SJO-1SAC2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	2.736	2.736
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	2.736	2.736
BU	0	0	0	2.730	2.730

Dit begrotingsartikel is bestemd voor de betaling van de courante werkings- en IT-kosten van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

SJO-1SAC4ZZ-LO - LONEN

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
------	-----------	-----------	-----------	------------	------------

2e aanpassing BA	0	0	0	43	43
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.301	1.301
BU	0	0	0	313	313

Dit begrotingsartikel is bestemd voor de betaling van de wedden en toelagen voor de vervangers van de gedetacheerden van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

SJ0-1SAC4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	300	300
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	422	1.665
BU	0	0	0	404	437

Dit is het begrotingsartikel aan de uitgavenzijde van het Fonds Personeelsleden met Verlof. Dit artikel wordt gespijsd door begrotingsartikel SJ0-9SACTZZ-OW.SJ0-9SACTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	332	0	0	0
2e aanpassing BA-JR	0	332	0	0	0
BU	0	235	0	0	0

Dit begrotingsartikel is bestemd voor terugvordering van de wedden en toelagen voor de vervangers van de gedetacheerden van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

2. Audit Vlaanderen

De apparaatskredieten van het beleidsveld Audit Lokale Besturen worden verantwoord in BBT BU 2021 HR, Audit Vlaamse Overheid.

VII LIJST MET AFKORTINGEN

ABB: Agentschap Binnenlands Bestuur

AFM: autofinancieringsmarge

AO: Algemene Ontvangsten

AVG: Algemene Verordening Gegevensbescherming

BA: Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement

BA-JR: Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening

BBC: beleids- en beheerscyclus

BBP: bruto nationaal product

BBT: Beleids- en Begrotingstoelichting

BU: Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening

DAB: Diensten met Afzonderlijk beheer

DGUM: Directors-General Urban Matters

DLB: decreet over het lokaal bestuur

ESR: Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen

EU: Europese Unie

EVRM: Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens

FPD: Federale Pensioendienst

GGB: gemeenschappelijke gegevensbank

GSM: Gemeente- en Stadsmonitor

IMEC: Interuniversitair Micro-elektronica Centrum

IS: Interne stromen (ESR-aggregaat)

ISE: Inhoudelijk structuurelement

IVA: Intern Verzelfstandigd Agentschap

LBLD: Lokale Besluiten als Gelinkte Open Data

LE: Leningen (ESR-aggregaat)

LEKP: Lokaal Energie- en Klimaatpact

LO: Leningontvangsten

LO: Lonen (ESR-aggregaat)

LIVC: Lokale Integrale Veiligheidscel

LIVC-R: Lokale Integrale Veiligheidscel inzake Radicalisme

MVA: materiële vaste activa

MVG: Ministerie Vlaamse Gemeenschap
OCMW: Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OD: operationele doelstelling
OI: Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL: Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP: Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW: Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA: Participaties (ESR-aggregaat)
PR: Provisies (ESR-aggregaat)
SD: strategische doelstelling
SDG's: Sustainable Development Goals
TO: Toegewezen ontvangsten
UAEU: Urban Agenda for the European Union
UDG: Urban Development Group
VAK: vastleggingskrediet
VCF: Vlaamse Codex Fiscaliteit
VCO: Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VEK: vereffeningskrediet
VITO: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAIO: Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLEVA: Vlaams-Europees verbindingsagentschap
VLOCA: Vlaams Open City Architectuur
VN: Verenigde Naties
VO: Vlaamse overheid
VVI: Vlaams Vredesinstituut
VVSG: Vereniging van Steden en Gemeenten
VZW: vereniging zonder winstoogmerk
WIB: wetboek van de inkomstenbelastingen
WT: Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)

VIII BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

1. Uitgevoerde beleidsinitiatieven

Transversale, horizontale en overkoepelende beleidsdoelstellingen

- Goedkeuring LEKP en opstart (financiële) ondersteuning lokale besturen.

Relancemaatregelen en acties i.k.v. COVID-19-pandemie

- Financiële ondersteuning voor investeringen in lokale fietsinfrastructuur (Kopenhagenplan)
- Subsidie voor klimaatacties ter uitvoering van het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP)
- Organisatie en financiering van zomerscholen, in samenwerking met de minister van onderwijs
- Toekenning subsidies aan lokale besturen i.k.v. COVID-19-pandemie: financiering infrastructuur en uitbating van vaccinatiecentra, financiering van collectief transport naar vaccinatiecentra, subsidie voor de noodopvang van schoolkinderen, subsidie voor de lokale contact- en bronopsporing
- Toekenning van subsidies aan 11 lokale besturen in het kader van de oproep naar wijkverbeteringscontracten.
- Toekenning van subsidies aan 9 steden in het kader van de oproep Veerkrachtige steden na Corona

SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

- Uitvoering kadernota regiovorming, inclusief afbakening referentieregio's
- Opstart Labo Regiovorming en identificatie regionale doorbraken

SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

- Optimalisatie organiek kader voor fusies
- Uitwerking en uitvoering van stimuleringsmaatregelen (o.a. schuldovername) en ondersteuningsmaatregelen (uitvoering impactanalyse, fusiefiches, draaiboek, provinciale contactpunten)

SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

- Ondersteuning van lokale besturen als laboratoria voor burgerparticipatie via vele initiatieven zoals interviews, opmaak praktische gids, voorbereiden experimenten Right to Challenge, ...

SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

- Informele parlementaire werkgroep over de beleids- en beheerscyclus (BBC) en de versterking van de gemeenteraad
- Aanstelling van het onderzoeksbureau TriFinance voor de opstart van het onderzoek ter verbetering van de leesbaarheid en bruikbaarheid van de BBC-beleidsrapporten voor de gemeenteraadsleden
- Creatie van een tijdelijke (2022-2026) en gedeeltelijke compensatie voor het toekomstige verlies aan ontvangsten uit dividenden vanuit Fluvius

SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

- Release Gemeente-Stadsmonitor juni 2021, inclusief nieuwe website om datagedreven besturen mogelijk te maken
- Investering in het platform om gegevens uit lokale besluitvorming makkelijk te (her)gebruiken en verdere uitbouw Gelinkt Notuleren
- Realiseren van bijkomende digitale communicatiestromen in het Loket voor Lokale Besturen timmerden voor een unieke toegang tot gestroomlijnde digitale dienstverlening voor lokale besturen

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

- Goedkeuring van de eerste projecten voor wijkverbeteringscontracten
- Oprichting van Informatie- en Screeningsdienst en aanwijzing als bevoegd instantie in de zin van het Erkenningsdecreet
- Laatste jaar 'Projectbureau Herbestemming Parochiekerken'
- Visienota 'Beleidsmaatregelen voor de her- en nevenbestemming na parochiekerken in Vlaanderen'
- Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie
- Opstart diverse projecten ter ondersteuning van lokale besturen in aanpak van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie

SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

- Verstrekken van financiering voor (groot)stedelijke uitdagingen en investeringen voor plattelandsgemeenten
- Financiering 9 projecten in kader van Veerkrachtige steden
- Ondersteuning werking VLOCA, met sterke samenwerking tussen de kennisinstellingen, lokale overheden en leveranciers
- Jaartheme Smart Flanders-programma
- Financiële ondersteuning 'Cyberveilige gemeenten' in samenwerking met Audit Vlaanderen
- Financiële ondersteuning Jeugdmonitor
- Verdere uitrol project SAMEN

SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

/

SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

/

2. Beleidsevaluaties en onderzoeksinitiatieven

Transversale, horizontale en overkoepelende beleidsdoelstellingen

/

Relancemaatregelen

/

SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

- Juridisch-bestuurskundig onderzoek – Evaluatie van het organiek kader voor verzelfstandiging en samenwerking Onderzoek met het oog op beleidsaanbevelingen ter vereenvoudiging van de diverse samenwerkingsvormen en afstemming op de behoeften van de lokale besturen.”, Agentschap Binnenlands Bestuur, 25 november 2021
- Onderzoek naar de mogelijkheden tot regioconformiteit van de geïmpacteerde afvalintercommunales en hun gemeente-vennoten

SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

/

SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

- Eindrapport Innovaties in de lokale democratie, Right to Challenge, e-participatie en mini-publics van het Instituut voor de Overheid, KU Leuven
- Onderzoeksproject in het kader van het Steunpunt Bestuurlijke vernieuwing:
 - o de ondersteuning van lokale besturen als laboratoria van burgerparticipatie, met aandacht voor vernieuwingen in de beleidsparticipatie en in de co-creatie en coproductie van publieke dienstverlening
 - o de houding van de (participerende en niet-participerende) burgers, lokale politici en ambtenaren ten aanzien van (innovatieve vormen van) participatieve en representatieve lokale democratie en hun onderlinge verhouding

SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

- Opstart van het SBV-onderzoek “Naar een Gemeentefonds 2.0: studie van de principes, de uitdagingen en design en toetsing van concrete hervormingsvoorstellen”
- Opstart evaluatie-onderzoek BBC, Onderzoeksbureau Trifinance

SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

/

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

- “Bevraging van de Vlaamse burgemeesters over de her- en nevenbestemming van parochiekerken. Eindrapport”, Agentschap Binnenlands Bestuur en Agentschap Onroerend Erfgoed, 19 april 2021

SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

- Jaartheme Smart Flanders-programma

SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

/

SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

/

3. Nieuwe en belangrijke wijzigingen Vlaamse decreten en besluiten Vlaamse Regering

Transversale, horizontale en overkoepelende beleidsdoelstellingen

- Lokaal Energie- en Klimaatpact

- Titel
 - Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan de Vlaamse gemeenten voor klimaatacties ter uitvoering van het Lokaal Energie- en Klimaatpact
- Korte omschrijving
 - Klimaat - Relancemaatregel – Investerings in 4 werven door lokale besturen
- Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Definitieve goedkeuring: 4 juni 2021
- Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

Relancemaatregelen

- Projectsubsidie Fietsinfrastructuur Vlaamse gemeenten

- Titel
 - Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een projectsubsidie aan de Vlaamse gemeenten voor investeringen in fietsinfrastructuur
- Korte omschrijving
 - Relancemaatregel – lokale investeringen in betere fietsfaciliteiten verhogen - trekkingsrecht
- Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Definitieve goedkeuring: 26 februari 2021
- Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

- Decreet zomerscholen

- Titel
 - Decreet betreffende de organisatie van zomerscholen
- Korte omschrijving
 - Relancemaatregel - structurele verankering van de zomerscholen in het kader van het 'Plan voor een kwalitatief versterkt onderwijs in uitvoering van het relanceplan Vlaamse Veerkracht'
- Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Eerste principiële goedkeuring: 17/12/2021
 - Tweede principiële goedkeuring: 11/2/2022
- Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Opgroeien
 - Departement Onderwijs en Vorming
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 1 Het overheidslandschap dat tussen de Vlaamse overheid en gemeenten in ligt, is transparant

- **Regiodecreet**

- Titel
 - Decreet over regiovorming en tot wijziging van diverse artikelen in het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur
- Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 1.1. – organiek kader en ondersteunende instrumenten (wijziging decreet in het licht van de doelstelling van de regiovorming)
- Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Kadernota regiovorming – goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 9/10/2020
 - Kadernota regiovorming – afbakening referentieregio's en vervolgtraject – goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 12/3/2021
 - Nota regiovorming – afbakening Limburg – goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 4/2/2022
 - Taal- en legistiek advies: verkregen op 4/3/2022
 - Advies van de Inspectie van Financiën: verkregen op 7/3/2022
- Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

- **Wijziging decreet lokaal bestuur**

- Titel
 - Decreet tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur
- Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 1.2. – vereenvoudiging van het scala aan verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen
- Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Taal- en legistiek advies: verkregen op 1/3/2022
 - Advies van de Inspectie van Financiën: verkregen op 4/3/2022
- Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 2 Onze Vlaamse gemeenten zijn bestuurskrachtig en beschikken over grotere beleidsautonomie

- **Wijziging decreet lokaal bestuur inzake de versterking van de lokale democratie**

- Titel
 - Decreet van 16 juli 2021 tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de versterking van de lokale democratie
- Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 2.3 - verbeteren van de organieke regelgeving en versterken van de gemeenteraad
 - Organisatiedoelstelling 3.1 - We moderniseren de regels van de lokale democratie
- Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Eerste principiële goedkeuring: 17/7/2020
 - Tweede principiële goedkeuring: 12/2/2021
 - Definitieve goedkeuring: 30/4/2021
 - Plenaire vergadering: 14/7/2021

- Bekrachtiging en afkondiging: 16/7/2021
 - Publicatie in het Belgisch Staatsblad: 4/8/2021
 - Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

- **Besluit van de Vlaamse Regering over de voorwaarden voor digitaal of hybride vergaderen voor de organen van de lokale besturen**
 - Titel
 - Besluit van de Vlaamse Regering van 10 september 2021 over de voorwaarden voor digitaal of hybride vergaderen voor de organen van de lokale besturen
 - Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 2.3. – verbeteren van de organieke regelgeving en versterken van de gemeenteraad
 - Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Principiële goedkeuring: 12/2/2021
 - Definitieve goedkeuring: 10/9/2021
 - Publicatie in het Belgisch Staatsblad: 21/1/2022
 - Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

- **Wijziging regelgeving begraafplaatsen en lijkbezorging**
 - Titel
 - Decreet tot wijziging van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging en tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur
 - Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 2.3. - verbeteren van de organieke regelgeving en versterken van de gemeenteraad
 - Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Conceptnota – krijtlijnen en timing wijzigingsvoorstellen regelgeving begraafplaatsen en lijkbezorging – kennisneming door de Vlaamse Regering op 17/12/2021
 - In voorbereiding binnen de administratie (inclusief bevraging en overleg met de uitvaartsector, de crematoria en de lokale besturen)
 - Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

- **Wijziging besluit van de Vlaamse Regering inzake de rechtspositieregeling**
 - Titel
 - Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen
 - Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 2.4. – nieuwe minimale rechtspositieregeling met het oog op een modern personeelsbeleid
 - Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Vastlegging contouren kaderbesluit bij beslissing van de Vlaamse Regering op 16/7/2021
 - Advies van de Inspectie van Financiën: verkregen op 15/3/2022
 - Taal- en legistiek advies: 18/3/2022

- Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur
- **Wijziging besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 en van 12 november 2010 wat betreft het geboorteverlof voor statutairen**
 - Titel
 - Besluit van de Vlaamse Regering van 24 september 2021 tot wijziging van artikel 136 en 209 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en artikel 99 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie en het mandaatstelsel van het personeel van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en houdende de minimale voorwaarden voor sommige aspecten van de rechtspositieregeling van bepaalde personeelsgroepen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
 - Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 2.4. – dringende aanpassingen in afwachting van de nieuwe minimale rechtspositieregeling
 - Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Eerste principiële goedkeuring: 29/1/2021
 - Tweede principiële goedkeuring: 4/6/2021
 - Definitieve goedkeuring: 24/9/2021
 - Publicatie in het Belgisch Staatsblad: 14/10/2021
 - Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur
- **Wijziging besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 en van 12 november 2010 wat betreft de verhoging van de eindejaarstoelage en het rouwverlof voor statutairen**
 - Titel
 - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 135 en 209 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en artikel 98 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie en het mandaatstelsel van het personeel van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en houdende de minimale voorwaarden voor sommige aspecten van de rechtspositieregeling van bepaalde personeelsgroepen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
 - Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 2.4. – dringende aanpassingen in afwachting van de nieuwe minimale rechtspositieregeling
 - Uitvoering van de vooropgestelde planning

- Principiële goedkeuring: 16/7/2021
 - Definitieve goedkeuring: 18/1/2022
 - Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur
- **Wijziging besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 en van 12 november 2010 wat betreft de eindejaarstoelage voor personeel als gevolg van het zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA6)**
 - Titel
 - Besluit van de Vlaamse Regering van 10 september 2021 tot wijziging van artikel 135 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en artikel 98 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie en het mandaatstelsel van het personeel van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en houdende de minimale voorwaarden voor sommige aspecten van de rechtspositieregeling van bepaalde personeelsgroepen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
 - Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 2.4. – dringende aanpassingen in afwachting van de nieuwe minimale rechtspositieregeling
 - Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Eerste principiële goedkeuring: 19/3/2021
 - Tweede principiële goedkeuring: 4/6/2021
 - Definitieve goedkeuring: 10/9/2021
 - Publicatie in het Belgisch Staatsblad: 25/10/2021
 - Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur
- **Wijziging besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 wat betreft de toeslag voor het verzorgend personeel in de publieke gezinszorg**
 - Titel
 - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 2010 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie en het mandaatstelsel van het personeel van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en houdende de minimale voorwaarden voor sommige aspecten van de rechtspositieregeling van bepaalde personeelsgroepen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wat betreft een toeslag voor het verzorgend personeel in de publieke gezinszorg
 - Korte omschrijving

- Organisatiedoelstelling 2.4. – recht op een toelage op het uursalaris, of een extra inhaalrust, voor prestaties geleverd op weekdays tussen achttien en twintig uur voor verzorgende personeelsleden werkzaam in een erkende dienst van de publieke gezinszorg vanaf 1 september 2021 – Uitwerking VIA6-akkoord
 - Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Eerste principiële goedkeuring: 22/10/2021
 - Tweede principiële goedkeuring: 18/3/2022
 - Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur
- **Besluit van de Vlaamse Regering nieuwe functieclassificatie ter uitvoering van het Zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord**
 - Titel
 - Besluit van de Vlaamse Regering over een nieuwe functieclassificatie bij lokale besturen en over aangepaste salarisschalen ter uitvoering van het Zesde Vlaams Intersectoraal akkoord van 30 maart 2021 voor de social/nonprofit-sectoren
 - Korte beschrijving
 - Organisatiedoelstelling 2.4.- Personeel in publieke ouderensector kan instappen in functieclassificatie afgesproken in VIA6-akkoord – personeelsleden van lokale besturen die ter beschikking gesteld worden in private ouderensector of in de federale gezondheidssectoren, kunnen instappen in nieuwe functieclassificatie – vaststelling nieuwe salarisschalen voor verzorgend en logistiek personeel in publieke thuiszorg en kinderbegeleiders in publieke kinderopvang
 - Uitvoering van de vooropgestelde planning
 -
 - Eerste principiële goedkeuring: 28/1/2022
 - Tweede principiële goedkeuring: 22/4/2022
 - Betrokken entiteit van de Vlaamse Overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 3 Elke Vlaming kan volwaardig participeren aan de lokale democratie

- **Modernisering kiesregelgeving**
 - Titel
 - Modernisering kiesregelgeving
 - Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 3.1. – verkiezingsproces vereenvoudigen, de organisatie ervan versoepelen en verkiezingsproces digitaliseren
 - Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Goedkeuring door Vlaamse Regering op 18/2/2022 van de visienota "Vorbereiding van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 2024"
 - Teksten in voorbereiding binnen de administratie
 - Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 4 De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant

- **Aanpassing van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen**

- Titel
 - Decreet tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen
- Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 4.4. – modernisering, vestiging en invordering gemeente- en provinciebelastingen
- Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - In voorbereiding binnen ABB.
- Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 5 De gemeenten ontwikkelen kwalitatieve dienstverlening op basis van open data en innovatieve ICT oplossingen

/

SD 6 Onze steden en gemeenten zijn plaatsen waar iedereen duurzaam kan samenleven

- **Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen**

- Titel
 - Decreet van 22 oktober 2021 tot regeling van de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen, de verplichtingen van de besturen van de eredienst en het toezicht daarop en tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten ("Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021")
- Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 6.2. – zorgen voor een duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen
- Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Eerste principiële goedkeuring: 13/11/2020
 - Tweede principiële goedkeuring: 19/3/2021
 - Definitieve goedkeuring: 4/6/2021
 - Plenaire vergadering: 20/10/2021
 - Bekrachtiging en afkondiging: 22/10/2021
 - Publicatie in het Belgisch Staatsblad: 16/11/2021
 - Inwerkingtreding: 16/11/2021
- Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

- **Besluit van de Vlaamse Regering inzake de communicatie erediensten**

- Titel
 - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van X en het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten, wat betreft de wijze van communicatie, de opmaak van protocollen voor de elektronische mededeling van persoonsgegevens en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 mei 2016 tot vaststelling van de wijze van communicatie in het kader van het bestuurlijk toezicht op de besturen van de eredienst
- Korte omschrijving

- Organisatiedoelstelling 6.2. – zorgen voor een duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen
 - Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Eerste principiële goedkeuring: 26/11/2021
 - Tweede principiële goedkeuring: 4/2/2022
 - Definitieve goedkeuring: 1/04/2022
 - Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur
- **Besluit van de Vlaamse Regering inzake de beoordeling van de ontvankelijkheid van zwaarwichtige aanwijzingen van tekortkoming door een bestuur van de eredienst**
 - Titel
 - Besluit van de Vlaamse Regering van 28 januari 2022 tot bepaling van de procedure voor de beoordeling door de Informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen van de ontvankelijkheid van de zwaarwichtige aanwijzingen van een tekortkoming door een bestuur van de eredienst ter uitvoering van artikel 19, zesde lid van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 en tot bepaling van de procedure voor de kennisgeving aan het representatief orgaan vermeld in artikel 19, derde lid van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021
 - Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 6.2. – zorgen voor een duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen
 - Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Eerste principiële goedkeuring: 29/10/2021
 - Tweede principiële goedkeuring: 17/12/2021
 - Definitieve goedkeuring: 28/1/2022
 - Publicatie in het Belgisch Staatsblad: 29/03/2022
 - Inwerkingtreding: 8/04/2022
 - Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur
- **Besluit van de Vlaamse Regering inzake de aanwijzing van de screeningsdienst**
 - Titel
 - Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2021 tot aanwijzing van de bevoegde instantie, vermeld in artikel 18 van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021
 - Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 6.2. – zorgen voor een duidelijk kader voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen
 - Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Principiële goedkeuring: 29/10/2021
 - Definitieve goedkeuring: 10/12/2021
 - Publicatie in het Belgisch Staatsblad: 29/12/2021
 - Inwerkingtreding: 29/12/2021
 - Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

- **Wijziging van het decreet van 12 juli 2013 houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria**
 - o Titel
 - Decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de eventuele her- of nevenbestemming van parochiekerken
 - o Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 6.3. – inzetten op een adequaat en toekomstgericht beleid inzake de neven- en herbestemming van eredienstgebouwen - invoering van het instrument van de kerkenbeleidsplannen in de organieke regelgeving erediensten
 - o Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Taal- en logistiek advies: 27/1/2022
 - Advies van de Inspectie van Financiën: 21/2/2022
 - o Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Onroerend Erfgoed
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

- **Decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme**
 - o Titel
 - Decreet van 21 mei 2021 houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme
 - o Korte omschrijving
 - Organisatiedoelstelling 6.4. – ondersteuning van de lokale besturen in hun sleutelrol bij de preventie van gewelddadige radicalisering
 - o Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Eerste principiële goedkeuring: 17/7/2020
 - Tweede principiële goedkeuring: 30/10/2020
 - Derde principiële goedkeuring: 18/12/2020
 - Definitieve goedkeuring: 5/3/2021
 - Plenaire vergadering: 12/5/2021
 - Bekrachtiging en afkondiging: 21/5/2021
 - Publicatie in het Belgisch Staatsblad: 9/7/2021
 - o Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

- Toekenning subsidiëring aan 11 wijkverbeteringscontracten
 - o Titel
 - 11 besluiten Vlaamse Regering van 17 december 2021 tot toekenning van projectsubsiëring aan elf wijkverbeteringscontracten in het kader van de oproep wijkverbeteringscontracten
 - o Korte omschrijving
 - Relancemaatregelen - Organisatiedoelstelling 6.1. – met wijkverbeteringscontracten pakken we maatschappelijke uitdagingen op een integrale wijze aan
 - Mechelen, Arsenaal speelt thuismatch voor een bedrag van 800.000 euro;

- Genk, Instroom van vooral Turks-Bulgaarse arbeidsmigranten noopt Genk tot nieuwe en versterkte aanpak in Waterschei voor een bedrag van 800.000 euro;
- Vilvoorde, Wijk centrum voor een bedrag van 800.000 euro;
- Oostende, Zorgzame buurt Westerkwartier voor een bedrag van 800.000 euro;
- Gent, WEB – Op de grens Rabot-Blaisantvest-Sluzeken-Tolhuis-Ham voor een bedrag van 799.494 euro;
- Brugge, Zeebrugge van analyses tot realisaties voor een bedrag van 768.000 euro;
- Hasselt, Wijkverbindingscontract Oude Statie-Runkst: verbinding met en rond dak- en thuislozenwerking voor een bedrag van 771.200 euro;
- Sint-Niklaas, Kroonmolenwijk voor een bedrag van 579.903 euro;
- Beringen, Tuinwijk Beringen-mijn voor een bedrag van 579.903 euro;
- Dendermonde, Bijloke voor een bedrag van 326.000 euro;
- Denderleeuw, Leeuwbrug renoveert voor een bedrag van 575.500 euro.
- Uitvoering van de vooropgestelde planning
 - Nota Vlaamse Regering: 26/2/2021
 - Definitieve goedkeuring: 17/12/2021
- Betrokken entiteit van de Vlaamse overheid
 - Agentschap Binnenlands Bestuur

SD 7 We blijven inzetten op de steden en hen ondersteunen om de maatschappelijke uitdagingen op korte en middellange termijn aan te pakken

Op 17 december 2021 werden volgende besluiten van de Vlaamse Regering goedgekeurd:

- Negen besluiten van de Vlaamse Regering tot toekenning van een **projectsubsidie aan 9 projecten in het kader van de oproep Veerkrachtige steden na Corona** (Relancemaatregelen 2021, OD 7.1)
 - Aalst, Walstroom voor een bedrag van 2.400.000 euro,
 - Antwerpen, CoStA - herontwikkeling stedelijke site Sint-Andriesplaats en Prekersstraat voor een bedrag van 2.400.000 euro,
 - Deinze, herinrichting Stationsomgeving voor een bedrag van 2.114.816 euro,
 - Dendermonde, Herinrichting en opwaardering Oude Vest voor een bedrag van 2.047.314 euro,
 - Gent, Schelde(sc)oord(t) voor een bedrag van 1.959.840 euro,
 - Mechelen, h.Art van de Heihoek voor een bedrag van 2.400.000 euro,
 - Turnhout, Focusgebied stadshart voor een bedrag van 2.291.520 euro,
 - VGC, Jeugdsite D'Broej-VMJ – Molenbeek voor een bedrag van 1.389.510 euro,
 - Vilvoorde, Een kloppend hart voor Asiat voor een bedrag van 2.997.000 euro.
- Twee besluiten van de Vlaamse Regering tot toekenning van een **projectsubsidie aan twee stadsvernieuwingsprojecten** in het kader van de oproep 2021 naar stadsvernieuwingsprojecten (OD 7.1)
 - Gent, Muide Meulestede Morgen voor een bedrag van 4.053.218 euro,
 - Mechelen, Nekker Nova – Een hart voor Nekkerspoel, voor een bedrag van 3.427.557 euro.

- Eén besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een **conceptsubsidie aan vijf stadsvernieuwingsprojecten** in het kader van de oproep 2021 naar stadsvernieuwingsprojecten (OD 7.1)
 - o Aarschot, Aankoop project Schoonhoven voor een bedrag van 72.000 euro;
 - o Dendermonde, Ontwikkelingsplan site Krijgshospitaal voor een bedrag van 72.000 euro;
 - o Gent, Werk aan de Watersportbaan voor een bedrag van 72.000 euro;
 - o Leuven, Sint-Jacobskerk en omgeving als wijkhart voor de benedenstad voor een bedrag van 72.000 euro;
 - o Roeselare, Zwerfruimte met potentieel voor verweving en verdichting voor een bedrag van 72.000 euro.

- Drie besluiten van de Vlaamse Regering tot toekenning van **projectsubsidies aan drie stadsvernieuwingsprojecten** in het kader van de **thematische oproep 2021 'Hittebestendige stad'** (OD 7.1)
 - o Genk, Klimaat-adaptieve herprogrammatie stadscentrum – herinrichting Grote Markt tot stadsbos voor een bedrag van 425.000 euro;
 - o Roeselare, Moerman Klimaatpark voor een bedrag van 425.000 euro;
 - o Mechelen, Koele straten, koele stad voor een bedrag van 350.000 euro.

- Eén besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een **projectsubsidie aan het project 'Sint-Niklaas, de groenblauwe Grote Markt'** voor een bedrag van 300.000 euro (OD 7.1)
 - o facultatieve subsidie die werd toegekend aan een vierde project in het kader van de thematische oproep 2021 'Hittebestendige stad'

SD 8 De lokale besturen doen aan kwaliteitsvolle organisatie- en risicobeheersing

/

SD 9 Lokale audits worden gebruikt als beleidsinput en voor het versterken van kennis en competenties

/

4. Decreetsevaluaties

/

IX BIJLAGE 'OVERZICHT RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

/

X BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Verslag van het Rekenhof 'Naar een prestatiebegroting bij de lokale besturen en de Vlaamse overheid', 5 maart 2019			
<p>Aanbeveling 1 – De BBC laat de individuele besturen erg veel vrijheid tot invulling; die vrijheid kan tot willekeur en een gebrek aan transparantie leiden – of minstens tot die perceptie. Daarom is het belangrijk dat de raadsleden maximaal betrokken worden bij die invulling, en dat over alle relevante onderdelen van het beleid en de werking gerapporteerd wordt. Hoewel de BBC 2020 wat dat betreft enige verbetering inhoudt, zijn er nog altijd onvoldoende garanties dat dit ook effectief gebeurt. Het zou daarom aangewezen zijn de betrokkenheid van de raadsleden te vergroten, bijvoorbeeld door een bespreking in de raad van het te voeren beleid met inbegrip van de keuzes inzake prioritair beleid, alvorens het MJP te finaliseren en ter goedkeuring voor te leggen aan de raad. De informatieverplichtingen voor het overige beleid zouden ook in de regelgeving zelf moeten worden ingeschreven. Om aan de verwachtingen van de raadsleden te voldoen zou de financiële inputinformatie bij de doelstellingen en actieplannen alle uitgaven en ontvangsten moeten omvatten, wat de exploitatie-uitgaven betreft, verder uitgesplitst naar soort (werkingskosten, subsidies, personeelskosten).</p>			
Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status	Toelichting bij status
1 Initiatieven ter ondersteuning van lokale besturen bij het correct voeren van de boekhouding en de opmaak van beleidsrapporten (OD 4.2)	2021	Uitgevoerd	/
2 Onderzoek over leesbaarheid en bruikbaarheid van beleidsrapporten voor gemeenteraadsleden (OD 4.2)	2022	In uitvoering	In het najaar van 2021 is het onderzoek opgestart. De digitale survey is afgerond. De resultaten van die bevraging worden aangevuld met de bevindingen uit diepte-interviews met gemeenteraadsleden, observaties van raadszittingen en besprekingen in focusgroepen met raadsleden.
3 Opmaak visienota versterking rol gemeenteraad (OD 3.3 en OD 4.2)	2022	In uitvoering	In 2021 werd een informele werkgroep met alle fracties van het Vlaams parlement opgestart met als doel suggesties en voorstellen te formuleren over wijze waarop gemeenteraad versterkt kan worden. Eén van de sessies handelde over BBC.

Verslag van het Rekenhof over interbestuurlijke verhoudingen tussen de Vlaamse overheid en de steden en gemeenten, na integratie van sectorale subsidies in de algemene financiering, 11 juni 2019

Aanbeveling 1 – De Vlaamse Regering dient bij de integratie van sectorale subsidies in de algemene financiering voorafgaandelijk de doelmatigheid van de subsidiestromen na te gaan en oog te hebben voor het gelijkheidsbeginsel.

Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status	Toelichting bij status
Afweging doelmatigheid bij volgende integratie van sectorale subsidies in de algemene financiering	Onbekend		Sinds 2018 is er geen verdere integratie van subsidiestromen meer geweest in de algemene financiering. Indien deze in de toekomst nog zouden gebeuren, zal op dat ogenblik de doelmatigheid van de integratie beoordeeld worden, rekening houdend met de maatschappelijke evoluties die zich dan afgetekend hebben.

Aanbeveling 2 – De Vlaamse overheid moet haar kaderstellende, coachende en ondersteunende rol inhoudelijk verder uitdiepen. Een meer expliciete aandacht voor lokaal beleid in de ministeriële beleidsnota's zou de strategische kaders moeten verduidelijken. De sectoradministraties zouden meer inzicht kunnen verschaffen in de wijze waarop zij coaching en ondersteuning geven of wensen te geven aan de steden en gemeenten. Dat geldt zeker voor de lokale beleidsdomeinen waarvoor de steden en gemeenten een regierol dienen te vervullen.

Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status	Toelichting bij status
			<p>Het komt toe aan elke sectoradministratie om te bepalen in welke mate zij nog kaderstellend en coachend wensen op te treden, maar het vertrouwen in de lokale besturen mag groot zijn. Het onderzoek naar de impact van de verfondsing van sectorale financiering op de lokale beleidsdynamiek, uitgevoerd door het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing in 2019, toont dit ook aan¹. De conclusies van dat rapport komen op het volgende neer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De inkanteling van de geormerkte doelsubsidies in het Gemeentefonds in 2016 heeft de formele autonomie van lokale besturen uitgebreid. - Ook de lokale perceptie van autonomie is toegenomen.

1

https://5d674347-9091-4aa6-9911-b5c73cc9448.filesusr.com/ugd/b8884e_cd58d9e739a647daaf8e37c402a6194e.pdf

			<p>De gepercipieerde autonomie wordt echter op een andere manier gebruikt dan verwacht: in tegenstelling tot wat de sectorale administraties en adviesraden hadden verwacht, wordt een stijging i.p.v. een daling van de exploitatie-uitgaven in de ingekantelde "zachte" beleidsvelden vastgesteld. In vergelijking met de periode vóór de verfondsing (i.e. 2014-2015) spenderen steden en gemeenten systematisch meer aan het sport-, jeugd- en cultuurbeleid.</p> <p>- Ook binnen de beleidssectoren, overheen de beleidsdoelstellingen, zien we verschuivingen in exploitatiebudgetten en - uitgaven. Sinds 2016 geven steden en gemeenten <i>binnen</i> de beleidsvelden sport, jeugd en cultuur, significant meer uit aan 'echt' lokaal beleid (i.e. acties die ten tijde van de oormerking niet gesubsidieerd werden via de Vlaamse beleidsprioriteiten) en significant minder aan acties die kaderen binnen de vroegere Vlaamse beleidsprioriteiten. Dit is een indicatie dat steden en gemeenten de grotere beleidsautonomie benutten om beleid te voeren afgestemd op de lokale context, vragen en noden.</p>
--	--	--	---

Aanbeveling 3 –Behalve een instrumentele ondersteuning zou het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) ook een inhoudelijke ondersteuning kunnen bieden door de ontwikkelingen inzake de relatie tussen de Vlaamse overheid en de steden en gemeenten in de verschillende beleidsdomeinen horizontaal op te volgen.

Omschrijving acties	Uitvoering gepland tegen	Status	Toelichting bij status
Commissie Decentralisatie	Te bepalen	Gepland	Het komt niet toe aan ABB om binnen elk beleidsdomein de relatie tussen de sectoradministraties en de lokale besturen inhoudelijk op te volgen. Via de Commissie Decentralisatie zal ik de relaties en samenwerking
BBC-rapporten	gerealiseerd		
Opmaak Gemeente- en Stadsmonitor en Survey	Gerealiseerd		

<p>'Samenleven in Diversiteit'</p>		<p>tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen faciliteren (OD 1.2). Daarnaast behoort het wel degelijk tot de taakstelling van ABB om een kenniscentrum voor de lokale besturen te ontwikkelen. Dit gebeurt via de opmaak van de Gemeente- en Stadsmonitor (OD 5.1), de survey 'Samenleven in Diversiteit' (BBT Gelijke Kansen) en door het ontsluiten van de informatie die opgenomen is in de Beleids- en Beheerscyclus (BBC) (OD 4.3). Deze instrumenten worden periodiek opgemaakt en verschaffen de lokale besturen belangrijke informatie waarmee ze hun beleid vorm kunnen geven en zijn uiteraard ook bruikbaar door de sectoradministraties om het gevoerde beleid te analyseren en desgewenst alsnog bij te sturen.</p>	
<p>Aanbeveling 4 – De Vlaamse overheid dient blijvend in te zetten op de uitwisseling van beleidsinformatie over de ingekantelde subsidiestromen. Indien nodig, dient zij daarvoor nieuwe, aangepaste instrumenten te ontwikkelen.</p>			
<p>Omschrijving acties</p>	<p>Uitvoering gepland tegen</p>	<p>Status</p>	<p>Toelichting bij status</p>
<p>Zie acties onder aanbeveling 3</p>		<p>ABB stelt op dit ogenblik instrumenten ter beschikking van de lokale besturen én de Vlaamse overheid om de nodige informatie omtrent de lokale beleidsvoering te vergaren. Dit weerhoudt de sectoradministraties er natuurlijk niet van om ook eigen data te verzamelen om het gevoerde lokale beleid te evalueren, zoals de Vlaamse monitor sport en bewegen, de Vrijtijdsmonitor,</p>	

XI BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'

Arrest nr. 155/2021 van het Grondwettelijk Hof in zake het beroep tot vernietiging van hoofdstuk 7, afdeling 2 (inzonderheid de artikelen 26 tot 28) van het Vlaamse programmadecreet bij de begroting van 2020 van 20 december 2019, ingesteld door de gemeente Tessenderlo en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Tessenderlo

Het Grondwettelijk Hof heeft het vernietigingsberoep deels ingewilligd. Het Grondwettelijk Hof heeft meer bepaald een ongrondwettige lacune vastgesteld, in zoverre dat de artikelen 26 tot 28 van het bestreden decreet uitsluitend voorzien in een dotatie voor de lokale besturen die zijn aangesloten bij het Gesolidariseerde Pensioenfonds en niet aan de andere lokale besturen.

Het Grondwettelijk Hof heeft het middel over de beweerde schending van de bevoegdheidsverdelende regels integraal verworpen.

Het Grondwettelijk Hof bevestigt eerst en vooral dat de in artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 9°, BWHI bedoelde algemene financieringsbevoegdheid de mogelijkheid biedt aan de gewesten "om maatregelen te nemen om de structurele financiële moeilijkheden tegen te gaan die deze besturen ondervinden, bijvoorbeeld door de pensioenlasten die op hen rusten" (overweging B.11.2). Volgens het Grondwettelijk Hof beoogt het bestreden decreet ook effectief "op algemene wijze de budgettaire situatie van de gemeenten te verbeteren en de normale werking van de ondergeschikte besturen en de lokale autonomie te vrijwaren", zodat het Vlaamse Gewest bevoegd moet worden geacht om een dergelijke regeling aan te nemen op basis van artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 9°, BWHI (overweging B.12.1)

De omstandigheid dat voor de vaststelling van het bedrag van de dotatie rekening wordt gehouden met de omvang van de responsabiliseringsbijdrage die de gemeente verschuldigd is op grond van de wet van 24 oktober 2011, betekent volgens het Grondwettelijk Hof niet dat het gaat om een financiering van een bijzondere taak of opdracht die betrekking heeft op een aangelegenheid waarvoor de federale overheid bevoegd is, zoals bedoeld in artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 10°, BWHI, of dat, meer in het algemeen, inbreuk zou worden gemaakt op de bevoegdheid van de federale overheid om de aangelegenheid van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en lokale besturen te regelen (overweging B.12.2). Het Grondwettelijk Hof treedt het standpunt van de Afdeling Wetgeving van de Raad van State, dat de bestreden dotatie zou moeten worden gezien als een financiering van een specifieke opdracht die aansluit op een voorbehouden bevoegdheid van de federale overheid, dus niet bij.

Het Vlaamse Gewest is dus principieel bevoegd, op grond van zijn algemene financieringsbevoegdheid, bedoeld in artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 9°, BWHI, om de in het bestreden decreet voorziene dotatie toe te kennen aan de lokale besturen.

Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat het bestreden decreet in strijd is met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, in zoverre dit decreet uitsluitend voorziet in een dotatie voor de lokale besturen die zijn aangesloten bij het Gesolidariseerde Pensioenfonds en niet aan de andere lokale besturen.

Volgens het Grondwettelijk Hof is het criterium van onderscheid (i.e. het al dan niet aangesloten zijn bij het Gesolidariseerde Pensioenfonds) niet relevant in het licht van de doelstelling van de decreetgever om de structurele financiële moeilijkheden tegen te gaan die de gemeenten en de OCMW's ondervinden door de pensioenlasten die op hen rusten.

Het Grondwettelijk Hof wijst er in dat verband op dat de besturen die niet aangesloten zijn bij het Gesolidariseerde Pensioenfonds eveneens moeten instaan voor de financiering van de pensioenen van hun vastbenoemd personeel. Volgens het Grondwettelijk Hof kunnen zij zich daarbij evengoed "in een situatie bevinden waarin de loonmassa dermate laag is ten opzichte van de pensioenlasten, dat zulks leidt tot structurele financiële moeilijkheden" (overweging B.19).

Het Grondwettelijk Hof bevestigt tot slot ook uitdrukkelijk dat dit vernietigingsarrest geen negatieve gevolgen heeft voor "de reeds door de bestreden bepalingen begunstigde besturen" (overweging B.22.1). Zij zullen nog steeds aanspraak kunnen maken op een dotatie op basis van het bestreden decreet. De artikelen 26 tot 28 van het bestreden decreet werden immers maar vernietigd, "in zoverre zij niet in een dotatie voorziet die, wegens de pensioenlasten van hun vastbenoemd personeel, wordt toegekend aan de gemeenten en de OCMW's die niet zijn aangesloten bij het Gesolidariseerde Pensioenfonds van de provinciale en plaatselijke besturen" (cf. het beschikkend gedeelte van het arrest).